

Наречена Сергія Нігояна і сьогодні
приїжджає до батьків Героя:
«Люблю його... І це на все життя»

с.3»

ЦІКАВА Газета

на вихідні

19 січня 2018 року №3 (7) Ціна 3 грн

● НЕЙМОВІРНО!

Монахиня з Індії: «І тоді Бог сказав мені: «Я тебе послав в Україну, щоб ти зцілювала людей...»

У селі Павшино на Закарпатті діє монастир із трохи незвичною для нас назвою — Святого Йосифа Згромадження де Сен-Марк, настоятелькою якого є Ліджі Пайяпілі. Тут несуть людям Слово Боже і допомагають немічним

Роксолана ВИШНЕВИЧ

«ВОНА МАЄ ЗВ'ЯЗОК
ІЗ НЕБОМ»...

Про незвичайну долю монахині з далекої Індії, яку Боже провидіння привело в Україну, про її дар дізналася не лише з інтернету, а й від людей, які безпосередньо зустрічалися із сестрою Ліджі. Коли вона в одному з львівських храмів читала молитви за зцілення, там був присутнім настоятель церкви Святого Йосафата в Червонограді Львівської області отець Михайло Нискогуз.

— Якщо людина налаштована на духовну хвилю, то сила віри сестри Ліджі просто пронизує усе єство. З її очей струменять добро

Її слово потрапляє в серце і змушує кожного задуматися.

**Сила віри
сестри Ліджі
просто
пронизує усе
єство. З її очей
струменять
добро і любов.**

і любов. Відчуваєш, що вона має незримий зв'язок із небом, — розповів отець Михайло.

За його словами, є чимало свідчень про духовне та фізичне зцілення після зустрічі з цією

Ще одна мешканка Червонограда — лікар Ірина Гайова, котра мала щасливу нагоду зустрітися із сестрою Ліджі в селі Павшино, — розповіла, що кожному, хто приїжджає, цілителька приділяє увагу. Уважно вислухає. А тоді кладе руку на голову, молиться... І чує та дізнається більше, ніж ти їй розповів.

— Після зустрічі з сестрою Ліджі змінилося моє ставлення до життя. Я зрозуміла: буде так, як хоче Бог, — поділилася сокровенним пані Ірина. — Коли тобі важко, то твого тягаря в тебе ніхто не забере — кожен сам мусить це пережити. Але в такі моменти ти відчуваєш плече Ісуса.

Закінчення на с. 7»

Олега Шупляка називають українським Сальвадором Далі

с.6»

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

Що змушує «жону прокурора» братись самій за шиття...

Найрезонансніші події в житті України та світу очима наших журналістів

Порошенко скликав у Карпатах «Стратегічну сімку»

Але прибули не всі: не було Арсенія Яценюка, Арсена Авакова та Бориса Ложкіна

Зустріч відбувалась у резиденції «Синьогора» (на фото). Ложкін одразу перепростав, що не може бути, за Яценюком вислали машину в Івано-Франківський аеропорт, але головний «фронтовик» так і не з'явився — нібито через болі у спині. Аваков просто відмовився. Про це пише Соня Кошкіна,

шеф-редактор видання «Лівий берег».

Оскільки кворуму не було, то замість предметної розмови про спільну стратегію на наступні президентські та парламентські вибори, а також призначення Олександра Турчинова начальником виборчого штабу Петра Порошенка (вони останнім часом дуже зблизились), зустріч перетворилась на «дружні посиденьки», в яких, крім гаранта, взяли участь Володимир Гройсман, Ігор Райнін, Юрій Луценко,

Ігор Кононенко та той-таки Олександр Турчинов.

Кошкіна, посилаючись на свої ексклюзивні джерела, пише, що наразі одностайності у підтримці на наступних президентських виборах Петра Порошенка у провладному таборі нема. Нібито розглядаються щонайменше чотири потенційні кандидати: сам Порошенко, Яценюк, Луценко та Гройсман. Свідченням тертя у кабінетах є, зокрема, і те, що «Солідарність» та «Народний фронт» так і не об'єдналися.

Сумнівно, що підтримає Петра Олексійовича і Захід. Але «америки» та «європи» наразі не знають, на кого ставити. Як і українські олігархи, які готові поспувати нерви Порошенку. Усі, крім одного — Ахметова, той, за словами Кошкіної, має добрі стосунки з гарантом.

Тож поки що шанси Порошенка знову стати Президентом ґрунтуються на підході, що на безриб'ї і рак риба: «Петро Перший» — не дуже хороший, але його опоненти ще гірші. Попутники Порошенка це розуміють і бояться: а раптом засвітиться якась темна конячка? Невідомо ж навіть, як народ прореагує на того-таки Святослава Вакарчука чи Володимира Зеленського. А вже тепер, слухаючи якогось політика, так і хочеться сказати: «артист» чи «комедіант»... Може, саме через таку передвиборчу невизначеність засмучений Петро Порошенко плюнув на все та й гайнув після наради в «Синьогорі» на сонячні Мальдіви?

Як в Ірини Луценко «рученьки терпнуть, злипаються віченьки»

Представниця Президента у Верховній Раді, дружина Генпрокурора Ірина Луценко розповіла в інтерв'ю «Цензор.нет», що сукню, в якій вона отримувала нагороду «Жінка третього тисячоліття», пошили не французькі модельєри, а вона сама

— «Шанель» і «Діор»? Я не була ні в «Шанель», ні в «Діор». Що стосується сукні, то я дуже багато шию, — розповіла нардеп.

Також Луценко заявила, що коштовні прикраси, в яких вона прийшла на церемонію, — це насправді «проста біжутерія».

Сатирик і публіцист Юрко Космина не втримався та написав вірш про «швачку — жону Генпрокурора» (за Павлом Грабовським), який наробив шуму в інтернет-мережі. Оцінити його пропонуємо і вам.

Рученьки терпнуть, злипаються віченьки...

Боже, ну що ж одягти?

Знову проводити довгі ніченьки

З голкою змушена ти.

Кров висисає оте некероване,

Сповнене болю життя,

Що заставляє жону прокуророву

Братись самій за шиття —

Щоби базікали із пустомелями,

Тягнути лапи брудні,

Знову шукали «діори»

з «шанелями»

В грубій кріпацькій рядні...

Знали би ті, хто

від заздрощів нидіє,

Як це — згорять живучи:

Денно виносиш казла

з-під президентії,

Голкою вертиш вночі!

Знали би ті, хто

розводить істерію,

Як, не зімкнувши повік,

Клеїв ночами

просту біжутерію

З дроту і скла чоловік!

Тьохкають змучено

серце з печінкою,

Сколотий палець

болить,

Що ж за недоленька —

зватися жінкою

Третього з тисячоліть?..

52 людини заживо згоріли в автобусі

Це сталося в Актюбінській області Казахстану. «Ікарус» запалав на трасі Самара — Шимкент

Вижило лише 5 людей. За попередньою інформацією, причина трагедії — підпал.

Прожили разом щасливе життя і померли в один день

Подружжя пара Артура та Дороти Хардінг із англійського Манчестера була у шлюбі 67 років

Чоловік та жінка досягли такого тісного, майже телепатичного зв'язку один з одним, що померли в один день із різницею в 90 хвилин, незважаючи на те, що перебували в різних лікарнях. За словами їхньої онуки Роуз, бабуся чекала новин про стан здоров'я чоловіка. І коли повідомили, що його не стало, старенька вирішила, що і їй час іти.

Верховна Рада визнала Донбас окупованим

За Закон про деокупацію проголосувало 280 нардепів

Згідно з документом, Україна відмовилася від терміну АТО. Військову операцію на Донбасі на законодавчому рівні назвали «заходами із забезпечення національної безпеки і оборони, стримування і відсічі російської збройної агресії в Донецькій та Луганській областях». Таким чином Україна офіційно визнала Російську Федерацію країною-агресором. Згідно із документом, Київ не несе відповідальності за протиправні дії РФ як держави-агресора на тимчасово оку-

пованих територіях у Донецькій і Луганській областях, а на прислужників окупантів чекає кримінальна відповідальність.

Як заявив Президент Петро Порошенко, закон проголосує ключовим мирний, політико-дипломатичний шлях, а також посилює позицію України в питанні можливої миротворчої місії ООН на Донбасі.

Завдання на іспиті: упізнай свого викладача...

Студентам професійного коледжу культури та зв'язку у китайській провінції Сичуань під час екзамену роздали документ із фотографіями сімох людей і попросили вказати, хто з них — їхній викладач і написати його ім'я під світліною

Ті, хто впізнав свого вчителя, не отримали жодних додаткових балів. А от тим,

хто не впорався із завданням, на третину знизили оцінки. «Якщо студенти не

відвідують заняття, тоді, звісно, вони не будуть знати імен своїх учителів, тому це добре запитання!» — пояснює новація один із викладачів.

У Польщі ввели податок на дощ

Відповідні положення закону про водне господарство набрали чинності з 1 січня

Документом вводиться плата за злив дощової води на території, де відсутня дощова каналізація. Ці положення в Польщі вже встигли охрестити «податком на дощ». Закон стосується великих магазинів, складських приміщень, офісних будівель тощо.

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ТЕХНІКА

● Продається комбайн «Клас Консул» у доброму стані (шир. жатки — 3 м).

Тел. 066 11 07 345.

● БОЛИТЬ!

Наречена Сергія Нігояна і сьогодні приїжджає до батьків Героя: «Люблю його... І це на все життя»

«Першими гаснуть зорі, що палають сильніше за всіх...» А він був надто помітний, надто яскравий. Навіть серед натовпу людей його вирізняли очі — великі, проникливі, що дивилися у самісіньку душу. 20-річний Сергій Нігоян загинув першим на барикадах на вулиці Грушевського в Києві

Коли Сергій стояв там, на барикадах, батьки завмирили біля екрана телевізора.

Людмила ВЛАСЮК

На Майдані він запам'ятався багатьом своєю незвичайною зовнішністю та зворушливим читанням віршів Тараса Шевченка. Українець вірменського походження розстріляний чотирма снайперськими кулями близько 6-ї години ранку 22 січня, в момент, коли ще тривало перемир'я між мітингувальниками та «Беркутом».

Та ніч була найдовшою і найчорнішою в житті для Гагіка та Венери Нігоянів. Цю страшну звістку у Березнуватівці, що в Солонянському районі на Дніпропетровщині, батьки почули в телевізійних новинах, упізнавши сина, вкритого синьо-жовтим стягом...

«УКРАЇНА ШАНУЄ ЙОГО РАЗ НА РІК, А Я ВЕСЬ ЧАС ХОДЖУ ДО СИНА НА МОГИЛУ»

...Коли по той бік телефонної слухавки чує голос Гагіка Сергійовича, не зовсім упоравшись із хвилюванням, плутаюся в запитаннях. Що сказати батькові, який уже чотири роки мало не щодня ходить на могилу до сина? Попри все, він відповідає спокійно, урівноважено, російською, з відчутним вірменським акцентом. Тато Героя тримається відважно — і як батько, і як людина.

— Дружина навряд чи захоче розповідати про сина, за сльозами вона просто не зможе, а я перебуваю в лікарні, не зовсім зручно, — так спочатку відреагував Гагік Сергійович на мій дзвінок. — Люди різні трапляються. Дехто вважає, що ми й так «піримося» на смерті сина. Декотрі дійсно співчували, а були й такі, що позаочі говорили, нібито Сергій поїхав у Київ заради грошей, а тепер, після його смерті, ми, батьки, будемо забезпечені до глибокої старості. Чому тут заздрити? Тому, що втратили єдину дитину? Я б усе віддав, аби Сергій був живий! Україна шанує його раз на рік, а я весь час ходжу до сина на могилу.

З перервами на мовчання ніби на невидиму ниточку збираю кожне його слово. Батькам важко говорити про дитину у минулому часі. Це їхня власна барикада, яку вже не в змозі залишити. Рятуючись від війни в Нагірному Карабасі, вони переїхали з Вірменії. І втратили найдорожче, що мали у житті, — свою дитину.

— Сергій ріс спокійним хлопчиком, дуже скромним. Був добросовісною людиною, будь-який біль приймав на себе, — розповідає Гагік Сергійович. — Коли у столиці побили студентів, він поїхав туди. Ми ж навіть і не знали. Нам казав, що їде у Дніпро. А зранку 8 грудня зателефонував і повідомив, що він у Києві. На наші умовляння повернутися сказав, що стоятиме до кінця. Інакше не може.

«ЧОМУ СИДЯТЬ ВДОМА ХЛОПЦІ З НАШОГО СЕЛА?»

На Майдані Сергій був охоронцем. Він мало з ким розмовляв і намагався ні на мить не залишати варту. Багато хто навіть не

«Такого, як він, не замінити ніким», — і сьогодні говорить закохана Діана Гебре.

Про те, що Сергій дуже любив творчість Кобзаря, ми з дружиною дізналися вже із телевізійних сюжетів. Він мав потаємний характер, свої емоції не виставляв напоказ, але все, що любив, — пропускав через душу і серце.

знав, як його зовуть. Але всі бачили, що біля Лядських воріт темноволосий хлопець із вірменським прапором чергує день і ніч.

— Сергій змалку цікавився історією, самотужки вивчав культуру своєї історичної батьківщини, — продовжує Гагік Сергійович. — Мріяв побувати у Вірменії, але не судилося. У шкільні роки захоплювався спортом. Охоче брав участь у найрізноманітніших змаганнях. Пізніше всерйоз зайнявся карате. Вступив до Дніпродзержинського коледжу фізичного виховання, але Майдан змінив його плани на життя. Він мріяв стати актором. На тлі барикад він вперше почув із вуст сина вірш Тараса Шевченка. Про те, що Сергій дуже любив творчість Кобзаря, ми з дружиною дізналися вже із телевізійних сюжетів. Він мав потаємний характер, свої емоції не виставляв напоказ, але все, що любив, — пропускав через душу і серце. Він і мені, телефонуючи з Майдану, говорив: «Тату, ти маеш бути тут. Чому сидять вдома хлопці з нашого села? Нам дуже потрібна допомога».

Сергій зв'язувався з батьками щовечора, розповідав про синьо-золоте море прапорів над людським натовпом, що всі тут стоять за правду і вірять у справедливість. Переконував, що там багато щирих усміхнених

людей, які готові поділитися своєю радістю з кожним, хто боязко проходить головною площею країни повз ряди складених гіркою шин і розпеченого від вогню заліза. І ця радість свободи освітлювала їхні замурзані обличчя, як мерехтливий вогонь, що виривався із залізних бочок.

І коли він стояв там, на барикадах, батьки завмирили біля екрана телевізора, слідкуючи за кожним його рухом. Їхня рана і сьогодні ще кровоточить...

«ТАТУ, Я ЗНАЮ, ХТО ВИПУСТИВ У МЕНЕ СНАЙПЕРСЬКУ КУЛЮ»

«Мені в цій країні жити», — українською мовою говорив Сергій Нігоян на будь-які вмовляння повернутись додому. Він був постійно чимось зайнятий: або стояв в охороні, або дрова рубав на кухні. Поряд з українським державним прапором на його барикаді висів і вірменський. Хлопець із яскравою кавказькою зовнішністю став символом Майдану, любові, яку не здатна вбити і смертельна снайперська куля.

— Син приїхав додому на початку січня, бо захворів, але, хоч як ми його просили, він рішуче був налаштований повернутися на Майдан, — знову поринає у спогади Гагік Сергійович. — Того дня він, як завжди, зателефонував увечері. «Все добре, — сказав бадьорим голосом. — Барикади стоять, ми теж не здаємося. Я зараз на вулиці Грушевського. Тут стріляли, але зараз уже тихо. Ви тільки не переживайте за мене».

Це були його прощальні слова. Передчуття, що цього разу бій закінчиться смертю, висіло в повітрі хмарою, чорнішою за дим, що закрит небо. Зранечку рука батька сама потягнулася до слухавки. Але Сергій не відповів... «Може, дзвінка не чує?» — хапалися за надію, немов за соломинку, батьки. Але, ввімкнувши телевізор, не повірили власним очам: внизу чорною стрічкою бігли слова:

«Загинув активіст Євромайдану Сергій Нігоян». А потім побачили бездиханне тіло сина...

— Він ще приходив до мене у снах, ніби ми щось майструємо біля хати, — важко говорить батько. — А востаннє приснилося, ніби Сергій каже: «Тату, я знаю, хто випустив у мене снайперську кулю, але на все свій час». І я понад усе хотів би знати, чия рука натиснула курок.

«ТАКОГО, ЯК ВІН, ЗУСТРІНЕШ ЛИШЕ РАЗ НА ВІКІ»

На похоронах Гагік Сергійович не відводив погляду від світлини сина. Сергій дуже подібний до батька. Особливо в очах. Від домовини Героя ні на крок не відходила смуглява красива дівчина. Вустами ледь помітно вона щось шепотіла, схилившись над бездиханним тілом коханого. Її красиве обличчя обпікали сльози. Тоді ще мало хто знав, що Сергій у Києві знайшов наречену — Діану Гебре, активістку Євромайдану.

— Я проходила повз барикаду, на якій стояв молодий чоловік із незвичайною зовнішністю, і відразу звернула на нього увагу, — таким його запам'ятала вродлива незнайома. — А коли поверталась тією ж дорогою, хлопець несподівано з'явився переді мною і сказав: «Я не можу вас пропустити, тому що ви надзвичайно... красива». Через день я сама знайшла Сергія, і ми, стоячи на барикадах, проговорили з ним шість годин. Я тоді відчула, що зустріла споріднену душу. А коли до нас підходили його знайомі, він казав: «Познайомтесь, моя майбутня дружина». Сергій був дуже мудрим і дорослим. І ці очі... У нього було таке благородство в погляді!.. Такого, як він, зустрінеш лише раз на віки. Люблю його... І це на все життя.

— Діана часто приїжджає до нас то на кілька днів, а то й на тиждень, — розповідає Гагік Сергійович. — Вона зустрічала мене, коли я вперше побував на місці загибелі сина в Києві. Дружина не може їхати в місто, яке забрало у нас сина. А пам'ятає: «Борітеся — поборете, Вам Бог помагає! За вас правда, за вас сила. І воля свята!» Він жив цими словами. А ми живемо спогадами про сина.

Щось дуже гарне й чесне було в усмішці Сергія Нігояна. А ще в його очах невидима сила, якийсь невловимий магнетизм, що не відпускає. Як і картина у пам'яті: над переповненим Майданом лунає: «Плине кача». Тягнуться труни з убитими, накриті українськими прапорами. Душать невилпані сльози. Навіть через телефонну слухавку мені хочеться обійняти Гагіка Нігояна і подякувати за сина. Надзвичайно сміливого, неймовірно сильного і красивого. І поплакати разом із ним. Бо стріляють у беззахисних дітей. І через це дуже страшно. Як журналіст я пропускаю цю смерть через себе. І як звичайна людина — теж. Кожен із нас воює на своєму фронті. Сьогодні мій проходить через серце Сергія Нігояна, в яке цілилася безжальна рука снайпера. Теж чийогось сина...

● Я ТАК ДУМАЮ!

Чому потрібно навчитися себе прощати

Ми постійно помиляємося, але це нормально. Такий був задум Всесвіту

Ірина ГОВОРУХА, письменниця, журналіст, блогер www.irmagov.com, у колонці для сайту www.nv.ua

Одного разу випадково підслухала розмову. Жінки з великодніми кошиками, заглинаючись, згадували свої промахи. Ворушили минуле, піддягаючи пінцетом і розглядаючи його на предмет цілісності. Перебирали помилки, як філателіст рідкісні марки. Одна не могла собі пробачити загибель кішки, яка випала з вікна, друга — що не стала художницею. Адже добре ж писала натюрморти з кабачками і четвертинкою бородинського, але потім батько розтлумачив, що всі «малювальники» — жебраки, і вона вступила до будівельного технікуму. Дожила до шістдесяти, але щоразу, побачивши картини Яблонської, відчуває прикристь. Третя картала себе за надто жорстке покарання шестирічної дочки:

«Тільки безповоротне має бур'яном порости, а те, що можна виправити, варто виправити прямо зараз.»

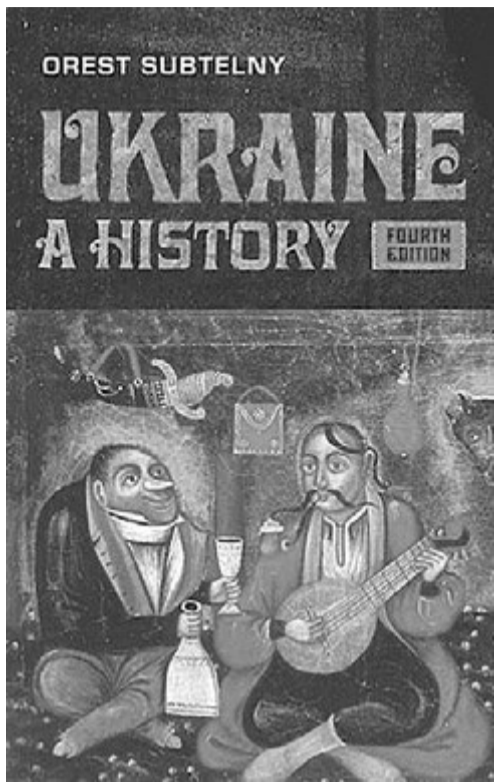
— Ми збиралися в ляльковий театр на «Гуси-лебеді», і я прикрасила її, як ляльку: білі колготки, плаття з вишивкою «рішельє», банти. Випустила на хвилинку у двір, а вона забруднилася. Довелося покарати, поставивши в куток і розірвавши квітки.

Є притча про те, як одна людина померла і вознеслася на небеса. До смерті підготувалася заздалегідь: погані вчинки сховала, прикривши палантином, а хороші розклала, як товар на ринку. Сміливо рушила одразу до раю, освоїлась, тільки постійно відчувала провину. Одного дня з'явилася з повинною до Бога і попросила стерти з душі все ганебне. Господь узяв величезний ластик і знищив минуле одним махом. Разом із поганим зникло і те добре, що з'явилось на тлі «роботи над помилками». Людина подякувала і повернулася у мигдалевий сад. Через тиждень знову стояла на порозі і плакала: «Ти мене пробачив, але я ніяк себе не прощу». Бог відклав убик комірну книгу, зробив ковток кагору і вимовив: «Я створив лише рай. Пекло — твоє особисте творіння».

Ми помиляємося по кілька разів на день. У висновках, вимові сонорних і шахових ходах. Відраховуючи решту і малюючи правильні кола. Виконуючи квікстеп та декламуючи Бродського. Проїжджаючи нерегульоване перехрестя і складаючи річний бухгалтерський баланс. У цьому важливий задум Всесвіту, адже тільки спотикаючись — маємо можливість рости і вдосконалюватися. А почуття провини — одне з найбільш деструктивних, що відкидає нас далеко назад. Хоча насправді все було зроблено правильно. Відповідно до часу і ситуації. Віку і досвіду. Можливостей і технологій. І не варто носитися з помилками, як курка з яйцем, і пережовувати ситуації тридцятирічної давності. В цьому немає ні логіки, ні сенсу.

У кожного існують фрагменти, які хотілося б переписати: і ту зустріч на річці, що пахла білим лататтям, і ту сварку на лавці, підкреслену золотом червневих променів, і той діалог, що й через багато років роз'їдає вапном. Тільки безповоротне має бур'яном порости, а те, що можна виправити, варто виправити прямо зараз. Наприклад, дати притулок бездомній кішці, намалювати з десяток картин, купити дорослій доньці білі колготки і вирушити з нею в театр.

● КОЛЕСО ІСТОРІЇ

Орест Субтельний про нашу минувшину спочатку розповів світові англійською.

«Українці повинні були б стати росіянами. А вони не стали»

Йому хотілося написати таку історію про Україну, щоби нею зачитувався увесь світ. Байдуже, що народився він не на цій землі і що навіть не мешкав тут. Головне — він відчував її у собі. Він — це Орест Субтельний, автор знаменитої книги «Ukraine: A History» («Україна: Історія»)

Оксана КОВАЛЕНКО

З'явився на світ Субтельний у польському Кракові в 1941-му. Втікаючи від війни, його батьки емігрували до США у Філадельфію, де була чимала українська діаспора. У родині дотримувались українських традицій, розмовляли українською, а ще Орест відвідував недільну школу, де, зокрема, вивчали й історію України. Тоді й трапився з ним випадок, якому він згодом надавав великої ваги.

«Слухали курс стародавньої української історії. Такий нудний, — згадував пізніше Орест Субтельний. — Уже не міг чути про тих козацьких героїв. Кидав камінчик своєму другові, який сидів за сусідньою партою, і влучив випадково професору в лоба. Він мені сказав, що саме через таких, як я, ми маємо таку історію та не маємо держави. Я тепер так пояснюю собі, чому я взявся за це все і почав займатись історією».

До речі, ще студентом у 1960-х роках він відвідав Україну, про яку з любов'ю розповідав на пластових ватрах, зокрема в таборі «Вовча стежка».

Через роки, навчаючись уже в аспірантурі у Гарвардському університеті, Субтельний увійшов до когорти найкращих аспірантів Інституту українських досліджень і став першим, хто отримав докторський ступінь у програмі українських студій. Свою славнозвісну книгу з історії він видав, працюючи у Торонтському університеті (Канада) 1988 року. «Ukraine: A History» визнали однією із найвпливовіших і найважливіших книжок, опублікованих університетом Торонто за сто літ його існування! Колега Субтельного Марта Дичок, професор університету Західного Онтаріо, розповіла в одному з інтерв'ю, що цей історик вплинув на два світи: на молоду Україн-

ську державу та англійський світ, бо написав першу англійську читабельну історію України. І хоч він не придумав нового, а використав концепцію Михайла Грушевського, все одно це був великий прорив, адже праці Грушевського були недоступні англійською мовою (навіть українською їх дуже важко читати). З часом книгу Субтельного переклали повністю або частинами німецькою, російською, китайською, бол-

«Ukraine: A History» визнали однією із найвпливовіших і найважливіших книжок, опублікованих університетом Торонто за сто літ його існування!

гарською та словацькою мовами! «Історія України» Субтельного — це був сигнал, що є інше бачення тієї самої історії, і це абсолютно заперечило пропоноване раніше: що Україна — це Малоросія, що вона завжди була частиною Росії.

Українською це видання переклали аж у 1991-му. У роки доживання Радянського Союзу «Україна: Історія» викликала фурор і стала настільною книгою багатьох. Вона висвітлювала ті моменти нашої минувшини, які навмисно приховували чи переключували радянські дослідники.

Відтоді праця перевидувалася неодноразово і сприймається як класика науково-популярної історичної літератури. А вирізняє її стиль написання: системно, продумано, зрозуміло для широких верств читачів Орест Субтельний виклав історію України від найдавніших часів і до сьогодення. Перед перевиданням доповнив її

ще одним важливим розділом, казав: «Я не можу друкувати свою книжку без розділу про незалежність України».

Доктор філософії та історії, він понад три десятиліття був професором кафедр історії та політичних наук у Йоркському університеті (Канада). У 1992 році його обрали закордонним членом НАН України. Сучасники розповідають, що Субтельний був дуже інтелігентним і приємним у спілкуванні. Ось що пригадував Михайло Слабошпицький: «Орест ніколи нікого не перебивав. Не сперечався. Якщо був не згодний, змовкав або говорив: «Я вважаю трішки інакше» чи «Можна на це подивитися з іншого боку».

Ще за життя (а помер він 24 липня 2016 року і похований у Торонто) Оресту Субтельному довелося відповідати на запитання, чому українці так легко стають російськомовними, російськомислячими. Ось що він відказав:

«Культура, мова, релігія, історія — скільки всього спільного! Якщо брати це все до уваги, українці повинні були б стати росіянами. А вони не стали. Принаймні не всі. Я не можу цього збагнути: були передумови, щоби зникла нація, а вона збереглася. А тепер, коли нація є, вона тяжіє до чужого. Це є парадокс ідентичності українців і росіян. У світі небагато таких аналогій. Певним поясненням цього є брак державності. Коли не було держави, Україна дуже нечітко відрізнялася від Росії».

ПРЯМА МОВА

Орест СУБТЕЛЬНИЙ про нашу політику:

Майже всі політичні лідери України — популісти. До людей зараз доходить лише частина правди. Вони не знають, хто про що і з ким домовляється. Усе вирішують у кулуарах. Основне ж від народу приховують.

● ПРОСТО ГЕНІЙ

Він змусив людей платити за своє марнославство і вкрав їхній час

Тепер розробник і засновник найвідомішої соцмережі Марк Цукерберг (на фото) хоче відігнати користувачів Facebook від моніторів, а гроші роздає нужденним

Леонід ОЛІЙНИК

У 2003 році, коли в Україні виник перший конфлікт з Російською Федерацією навколо острова Тузла, а Кучма завершував політичну кар'єру, один американський студент добряче нахуліганив у Гарварді. Він поціпив бази даних зі світлинами студенток, створив веб-сайт, де пропонував із пари фотографій вибрати гарнішу, таким чином формувач рейтинг дівчат. Спудеям чи не найелітнішого у світі вишу так сподобалася розвага, що університетська мережа не витримала напливу відвідувачів і вийшла з ладу. Цей досвід і надихнув другокурсника Марка Цукерберга створити Facebook.

Нині він каже, що мета соцмережі — зв'язати весь світ, забезпечити можливість комунікації та стосунків усіх мешканців планети. Втім, тоді, в 2003–2004 роках, навряд чи можна було простежити таку благородну місію.

Затьмарює біографію Цукерберга й інший факт, а саме: судові позови двох його колег по студентській лаві братів Уінкловосів. Ці хлопці у 2002-му придумали соціальну мережу HarvardConnection і навіть пропонували Марку долучитися до її розробки. Тому, коли у 2004-му побачили надзвичайно успішний проект Facebook, заявили про крадіжку ідеї. За чотири роки судів і перемовин їм вдалося отримати від Цукерберга 65 мільйонів доларів. Ця цифра їх не дуже влаштувала, бо згодом вони ще раз пробували судитися, але безрезультатно. Нині Уінкловоси — біткоїнові мільярдери, але, як подекують, слава Facebook досі не дає їм спокою.

Незважаючи на претензії щодо авторських прав, не надто багато людей у світі сумніваються, що свою мережу Цукерберг створив сам.

Він виріс у єврейській сім'ї лікарів. Ознаки комп'ютерного генія проявилися ще у школі: до дев'ятого класу уже випустив електронний варіант настільної гри «Ризик», що була дуже популярною на той час.

“ У 2012 році психологи вивели новий термін — Facebook Addiction Disorder (наркотична залежність від Facebook). Вони стверджують, що, затрачаючи час на соцмережу, людина здатна зіпсувати собі життя.

Через одержимість програмуванням хлопець не надто переймався навчанням в університеті, а коли у 2004 році до Facebook долучився понад мільйон користувачів, залишив Гарвард.

Бажання людей спілкуватися, «показати себе і подивитися на інших» принесло програмісту шалені гроші: у березні 2010-го журнал «Forbes» назвав його наймолодшим мільярдером у світі.

Дружиною багатія стала Прісцила Чан — американка китайського походження. Познайомилися вони у черзі в туалет на студентській вечірці. Марк тримав у руках склянку з пивом, на якій був надрукований якийсь програмістський жарт, котрий оцінила Прісцила, і з цього й розпочалися їхні стосунки.

Газета New York Times описує цікавий випадок, що трапився напередодні весілля з панною Чан. Вона разом із сестрою майбутнього чоловіка Ренді хо-

дила по магазинах. Родичці нареченого сподобалися туфлі за 600 доларів і вона сказала:

— Прісцило, купи, у тебе ж є гроші.

— Вони не мої, — відповіла дівчина і поставила взуття на полицю.

Щоб мати змогу спілкуватися з бусею дружини, Марк вивчив мандаринський діалект китайської мови. Це допомогло йому просувати свої бізнес-ідеї у Китаї, а також похизуватися знаннями під час зустрічей з головою КНР Сі Цзіньпіном.

У 2015 році у подружжя народилася донька. До цього часу дружина Марка декілька разів вагітніла, але їй не вдавалося виносити дитину. Ці інтимні подробиці розповів сам Цукерберг, щоб підбадьорити інші пари з такими ж проблемами.

Ставши батьком, засновник Facebook заявив, що планує спрямувати на благодійність 99 відсотків своїх акцій.

Тоді цей вчинок українські журналісти ставили у приклад Президенту Порошенку, який ніяк не міг продати свої компанії. Щоправда, як з'ясувалося згодом, Цукерберг не віддав кошти на благодійні фонди, а створив відповідну компанію, яка й мала б розпоряджатися грошима, а крім того, могла б додатково заробляти.

У 2012 році психологи вивели новий термін — Facebook Addiction Disorder (наркотична залежність від Facebook). Вони стверджують, що, затрачаючи час на соцмережу, людина здатна зіпсувати собі життя.

Напевно, цей факт теж дошкуляв Цукербергу, адже нещодавно він заявив, що в стрічці Facebook відтепер буде менше публікацій від підприємств, брендів і медіа, а більше — від друзів. Це, мовляв, зближить людей й забиратиме менше їхньої уваги. Така заява коштувала компанії п'ятивідсоткового зниження вартості акцій.

● ШОК!

У морозилці знайшли... тіла двох немовлят

В Олександрії на Кіровоградщині до медиків звернулася 34-річна місцева жителька з важкою кровотечею, характерною для ускладнень після пологів. Де дитина, вона не пояснювала, тож за справу взялися правоохоронці

Ірина ПАСІЧНИК

У результаті огляду її помешкання поліцейські у морозильній камері виявили тіла двох немовлят. Як з'ясувалося, горе-мати сховала їх у власній кухні приватного будинку. Вони були складені у паке-ти для сміття.

Жінка виховує трьох неповнолітніх доньок. Ні вони, ні чоловік нібито і не підозрювали про вагітність мами і дружини. Стверджують, що не знали ні про пологи, ні про немовлят у холодильнику. Сусіди кажуть, що ця родина здавалась цілком благополучною. У них ніколи ні сварок не було, ні гучних сімейних розборок, ні алкогольних вечірок. Подружжя завжди виглядало щасливим. Батьки чоловіка заможні — допомагали, тож і гроші завжди водилися — гарно і модно одягалися. Діти — чисті й доглянуті. Тож що спонукало жінку на такий крок — не відомо.

За деякий час жінка заговорила. Мовляв, діти народилися з різницею близько року, обоє мертвими.

“ Жінка виховує трьох неповнолітніх доньок. Ні вони, ні чоловік нібито і не підозрювали про вагітність мами і дружини.

Наразі встановлено, що новонароджені з'явилися на світ у різний час. «Експерт оглянув тіла і констатував, що їх поклали у морозилку не одразу. Одне сильно вимерзло. Очевидно, вони погоди», — зазначають джерела у поліції.

Правоохоронці розглядають різні версії події, і вже взяли до відома, що це не двійнята. Втім експертиза ще має з'ясувати, чи народились малюки мертвими. Наразі інформація про інцидент внесли до ЄРДР за статтею умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини. Ця стаття передбачає обмеження або позбавлення волі на строк до п'яти років. ■

РЕКЛАМА

ПОСТІЙНО КУПУЄМО РОГИ ОЛЕНЯ ТА ЛОСЯ

за найвигіднішими цінами. Запрошуємо до співпраці заготівельників на вигідних умовах.

Тел.:
066-9498003,
096-6918471.

ДОСТАВКА
ПРОДУКЦІЇ
ЗА РАХУНОК
ПОКУПЦЯ.

● ЗНАЙ НАШИХ!

Олег Шупляк свої картини... зашифровує

Тому його називають українським Сальвадором Далі. До речі, лише кілька художників у світі творять такі полотна-ілюзії

Інна ПІЛЮК

Насі з шкільної парти привчають до того, що мистецтво повинне спонукати до роздумів. Слухаєш музичний твір — уявляєш героїв, сюжет, дивишся на картину — і за зображенням намагаєшся розгледіти щось невидиме, скласти асоціації. Сучасний художник із Тернопільщини Олег Шупляк без зайвих слів уміє за секунду втілити всю почуту теорію

Автором картин із подвійним змістом є художник із Бережан, що на Тернопільщині, випускник Інституту архітектури Львівської політехніки Олег Шупляк. Таку техніку він обрав, аби показати, що не все в житті однозначне, що світ насправді багатогранний і складний, однак яскравий, особливий і неповторний. Митець дивується, що книжку як художній твір читають не один день, а на картину чомусь достатньо побіжно глянути:

Тарас Григорович — також на барикадах...

Митець дивується, що книжку як художній твір читають не один день, а на картину чомусь достатньо побіжно глянути: «Невже вона така зрозуміла? Я пишу для того, щоб люди читали мої полотна, і зашифрую в них речі, які не розкриваються з першого погляду».

в практику. Погляньте на його картини. І ще раз погляньте! Ілюзія?

«Коли викладав фотографії своїх оптичних ілюзій в інтернет, то й уявити не міг, якими популярними вони стануть, — митець відверто дивується великою зацікавленістю глядачів до своїх полотен. — Мабуть, їхня особливість у тому, що вони не просто відображають реальність, а ще й інтригують, примушуючи добре вдивлятися, щоб розгадати намальоване. Це як головоломки чи загадки. А загадки люблять усі».

Репродукції цих дивовижних робіт уже давно «гуляють» у соцмережах, за ними влаштовують флешмоби із запитаннями на кшталт «чи є там чиясь тінь?» або «скільки осіб бачите?» А вам траплялися зображення, де кінь або лелека служить за носа, прапор — за чуприну, два човни або дві сільські хатини є очима, а легкі хмарини — чолом? Чи, скажімо, вухо відомого художника — це водночас капелюшок панянки, спляча жінка — поле, а крила лелеки — видюк? Вдивляючись у пейзаж, раптом виявляєш, що пагорби перетворюються на брови... У фігурі дівчини з книжкою помічаєш голову Сальвадора Далі, за осінніми листками — пташку, а за солом'яними стріхами та маленьким пастушком — обличчя Тараса Шевченка.

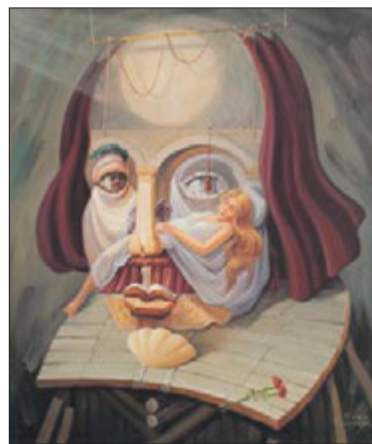
«Невже вона така зрозуміла? Я пишу для того, щоб люди читали мої полотна, і зашифрую в них речі, які не розкриваються з першого погляду».

Його твори-ілюзії (а це близько 200 робіт) об'єднані у серію «Двовзори». Саме вона і стала візитівкою художника як в Україні, так і у світі. «Це схоже на грозу — спершу збираються хмари, а потім, як удар блискавки, приходить ідея», — так говорить автор про створення ілюзій. Перша така «двовзорість» вийшла з-під його пензля в 1991 році. Дебютним був портрет Тараса Шевченка під назвою «Кобзар». Олег розповідає, що малював його в час, коли держава нарешті здобула незалежність. Усіх сповнювали радість та надія на краще. От і подумалося: а хто, як не Шевченко, стільки мріяв про волю для України?

У своїх ілюзіях він зображає відомих людей: письменників, науковців, художників... При цьому вся картина складається з окремих дрібних деталей, які доповнюють портрет особистості. Основне завдання полягає в тому, щоб поєднати обличчя та сюжет, зробити так, щоб картина легко читалася. Двовзори — це вміле поєднання абсолютно різних жанрів, символічний зв'язок вічних шедеврів та їхніх авторів. Саме за такі речі Олега Шу-

Сальвадор Далі і Вільям Шекспір: за портретами геніїв проглядаються їхні музи і герої.

пляка називають українським Сальвадором Далі. Хоча сам він такого порівняння не любить: «Ніколи не порівнював себе з ним, я не сюрреаліст за його розумінням, у нас різні стилі, напрями, я його не копіюю. І взагалі художникові важливо, щоб його називали власним іменем».

І хоча він запевняє, що його роботи — то не зображення сьогодення і не перемальовування з натури, є у колекції і яскраве заперечення такого твердження. Під час Майдану художник створив картину-ілюзію про українську революцію, використовуючи свою особливу техніку. Ідея зріла цілу зиму, а втілилась у реальність всього за кілька тижнів. На фоні шин, барикад і повстанців можна побачити портрет Тараса Шевченка. За два роки

до цього створив «Коліївщину», яка наче передрікала події зими 2014-го.

Роботи Олега Шупляка часто мандрують виставковими залами не лише України, а й зарубіжжя. Однак чужі краї не валять митця. Навіть здобувши світове визнання, він і далі

працює у невеликій майстерні на старенькому горіщі в будинку у центрі Бережан. Олег не проміняв спокій та затишок на метушню мегаполіса: «Мені комфортно в рідному містечку. Може, суто з комерційної точки зору і вигідніше було б жити десь там, але для мене це ніколи не було самоціллю. Ні, не хочу! Мені п'ятдесят,

Це схоже на грозу — спершу збираються хмари, а потім, як удар блискавки, приходить ідея.

а не двадцять п'ять. Я і так багато часу згаяв на «не ті» речі. За кордон їдуть у пошуках кращих умов і заробітку. Однак якщо там отримувеш одне, то жертвуєш іншим — родиною, творчою свободою».

«Яблуко від яблуні далеко не падає...»

Талант у родині Шупляків — дар спадковий. Мама — художник-самоук, працювала вчителькою, але у вільний час займалася розписом по склу. Малювала у стилі народного примітиву. На жаль, її робіт збереглося мало. Тепер митець намагається їх розшукати, іноді обмінює на свої картини.

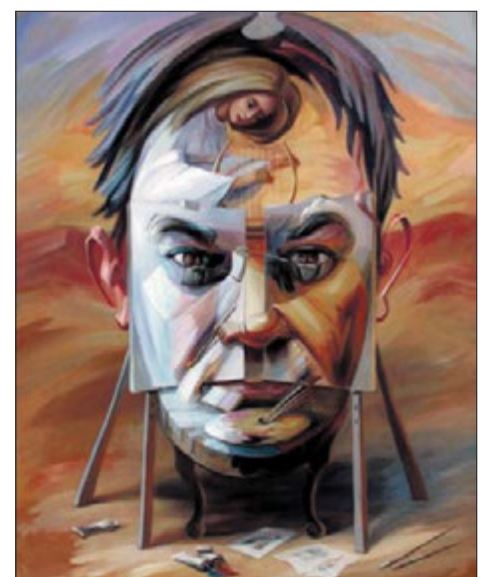
Хист передався і синові пана Олега, який навчається у Львівській академії мистецтв. Добре малює і дочка, але вона обрала професію юриста.

Козацтво і колись, і нині — на цатах.

«Коліївщина» Шупляка стала пророцтвом Революції гідності.

Автошарж з музою.

● НЕЙМОВІРНО!

Монахиня з Індії: «І тоді Бог сказав мені: «Я тебе послав в Україну, щоб ти зцілювала людей...»

Закінчення. Початок на с. 1

Роксолана ВИШНЕВИЧ

Влітку територія монастиря, де проживає сестра, вся в квітах — такий собі маленький райський куточок на землі. Там є ще будинок для самотніх людей поважного віку, якими монахині опікуються, лікують їх.

Сестра Ліджі час від часу подорожує Україною. Ось і минулоріч на Покрову вона побувала в червоноградському храмі Святого Йосафата, зустрілася з парафіянами, провела реклекційні бесіди, взяла участь у службі Божій. Мешканці та гості шахтарського міста мали нагоду отримати благословення та духовні настанови від сестри Ліджі. «Вірте — і буде вам дано!» — натхненно закликає усіх монахиня з Індії.

«ЧОМУ ТИ ЗАСУДИЛА ЦЕЙ НАРОД І БАЧИЛА В НЬОМУ ТІЛЬКИ ПОГАНЕ?»

Ліджі Пайягілі народилася в індійській сім'ї католиків. У 2000 році вона приїхала в Київ розбудовувати монашу спільноту, не знаючи української мови, вперше потрапивши за кордон. Що привело її в Україну?

За прикладом старшої сестри, Ліджі п'ятнадцятилітньою пішла в монастир. Через шість років склала вічні обіти, зрозумівши: її життя — служіння Богу. Тоді ж генеральна настоятелька, котра прибула з Франції, повідомила, що потрібно буде їхати в Україну. Цю місію довірили Ліджі.

Перше враження — велике розчарування: її не сприймають, у церквах мало молоді. Зібралася з силами й почала вчити українську абетку. Але всередині все протестувало, тому вирішила, що пробуде не більше п'яти років. Однак, напевно, Бог мав інші плани...

Сестра Ліджі благословляє парафіян червоноградського храму.

«Ісус спочатку зцілює душу, а потім — тіло. Після молитви ставлю знак хреста, бо вірю: хто його носить, той спасений, — каже сестра Ліджі.»

Ліджі серйозно захворіла на туберкульоз кісток. Лікарі були безсилі. Дівчині виповнилося всього 27 літ. Коли її запитали про «останнє бажання», попросила, щоб поховали в Індії, бо там кладовища розташовані довкола церков і щонеділі після служби священник із вірянами йде до могил молитися.

— В Індії підтвердили діагноз

«Моє завдання - сказати, як Господь хоче бути з нами».

«туберкульоз кісток». Вдома рік просто лежала: не було ні гірше, ні краще. Ніхто не міг пояснити, чому не одужую і не вмираю, — розпо-

віла монахиня в інтерв'ю журналу «Християнський світ». — На третій місяць якось почула: «Чому ти засудила український народ? Чому ти бачила тільки погане? Це теж мої діти... Я тебе послав в Україну, щоб була з ними, а ти не захотіла. Тому поверну тебе назад...»

«ПРОМОВЛЯЙТЕ «ОТЧЕ НАШ» 40 РАЗІВ»

— Під час поступового одужання в Індії я вісім місяців фактично перебувала в каплиці з молитвою — мій духовний шлях був довгим. Якось мені запала в душу одна молитва, яка ніби сама промовляла до мене чи в мені. Її я читаю над людьми, які просять зцілення. Тексту не можу передати, але завжди на початку прошу в Бога прощення за гріхи людини, яка страждає. Бо Ісус спочатку зцілює душу, а потім — тіло. Після молитви ставлю знак хреста, бо вірю: хто його носить, той спасений, — каже сестра Ліджі.

Коли вона повернулася до Києва, то цілий рік молилася, щоб Бог вказав шлях, де Він хоче її бачити. У 2004-му зрозуміла, що її місце на Закарпатті. Сіла у потяг і поїхала в село Павшино, де була їхня римо-католицька парафія.

— Бог мені сказав це, і я постійно пам'ятаю: «Передай моїм дітям, як Я прагну бути з ними, жити в їхніх серцях». Моє завдання — сказати, як Господь хоче бути з нами, а не зцілювати. Тому завжди перед молитвою ми влаштуємо конференцію на дві години, де я стараюся передати людям слова Бога, — говорить сестра. — Коли запитують, як молитися, завжди відповідаю, що треба мовити «Отче наш», бо про цю молитву говорив Ісус. Не кажу, що інші непотрібні! Просто в цій молитві є слова «нехай буде Воля Твоя», «прости нам провини наших».

Монахиня радить промовляти щодня «Отче наш» 40 разів упродовж 40 днів. У Старому Завіті сказано, що євреї 40 років ходили в пустелі: були і страждання, і зневіра, але після цього все ж прийшла надія. У Новому Завіті читаємо, що Христос перед тим, як говорити до людей, 40 днів був у пустелі, де також доводилося нелегко, але потім прийшло спасіння. Кажуть, що після 40 днів стан людини змінюється на краще.

● РЕЦЕПТИ НАРОДНОЇ МЕДИЦИНИ

Колядували, щедрували, а тепер голос «сів»...

У медицині цей стан називається афонія. Проблема найчастіше виникає при ларингіті, запаленні слизової оболонки гортані, може супроводжуватися підвищенням температури тіла, кашлем, головним болем. У здорової людини афонія є наслідком надмірного перенапруження голосових зв'язок. Також вона може бути спровокована алергічними реакціями. Що ж робити, коли говорити стає важко, хрипкий шепіт — усе, на що ви спроможні?

Якщо втратили голос через застуду, ларингіт, ангіну або від надмірного крику, співу, то дайте трохи відпочити голосовим зв'язкам. Пийте багато рідини. Це допомагає зволожити гортань і сприяє швидшому одужанню. Але не можна жувати занадто гаряче або холодне. Зваріть бульйон із домашньої курки, супчик, пийте теплі чаї. Зокрема, при запаленні горла стане в пригоді ромашка, шавлія, чебрець, чай із коренем імбиру. Допомагає повернути голос також і мед, який треба додавати в теплу

воду або трав'яний настій.

Стежте, щоб повітря в кімнаті було достатньо вологим, робіть парові інгаляції.

Полощіть горло теплим відваром із трав, це допоможе пом'якшити та зволожити голосові зв'язки. Якщо втрата голосу виникла через застуду або ангіну, то робіть це розчином солі, який вбиває мікроби, виводить слиз із горла.

Не можна пити напої, які містять кофеїн, каву, чай, колу, а також спиртне, бо вони зневоднюють організм. Не треба палити, бо цигарко-

вий дим ще більше подразнює і сушить горло. Навіть пасивне куріння призводить до запалення гортані, уповільнює процес одужання.

Уникайте холодного повітря та інших подразників. Не слід приймати аспірин, особливо якщо голос зник після тривалого перенапруження. Можливо, на слизовій оболонці ставалося пошкодження

капіляра, а цей препарат збільшує ризик кровотечі.

Полощіть горло свіжовичавленим соком картоплі. Або змішайте в рівних пропорціях морквяний сік і мед, приймайте по одній чайній ложці чотири рази на день. Таке лікування допомагає не тільки при втраті голосу, але і при кашлі та нежиті.

Візьміть одну столову ложку меду, 30 грамів коньяку і один жовток (сирий). Все змішайте і приймайте по 1 столовій ложці кожні 3 години. Допомагає і відвар анісового насіння: 1/4 склянки сировини заливаємо склянкою молока, кип'ятимо близько 10 хвилин. Остудити, процідити, додати столову ложку меду, приймати по одній столовій ложці кожні пів години. Рекомендують і такий засіб: два сирих жовтки розітріть із цукром,

додайте грамів 150 свіжого вершкового масла і 2 столові ложки меду. Все це потрібно добре змішати, зберігати в холодильнику. Приймайте по чайній ложці суміші чотири рази на день.

Голос швидко можна повернути і за допомогою соку зі свіжої капусти. Пийте теплим по одній чайній ложечці 4 рази на день після їжі, причому після прийому соку ще близько години бажано нічого не їсти.

При кашлі, застуді, високій температурі, афонії радять застосовувати настій калини. Перетерті з цукром ягоди (2 столові ложки) залийте склянкою окропу, нехай настоюється. Пийте теплим.

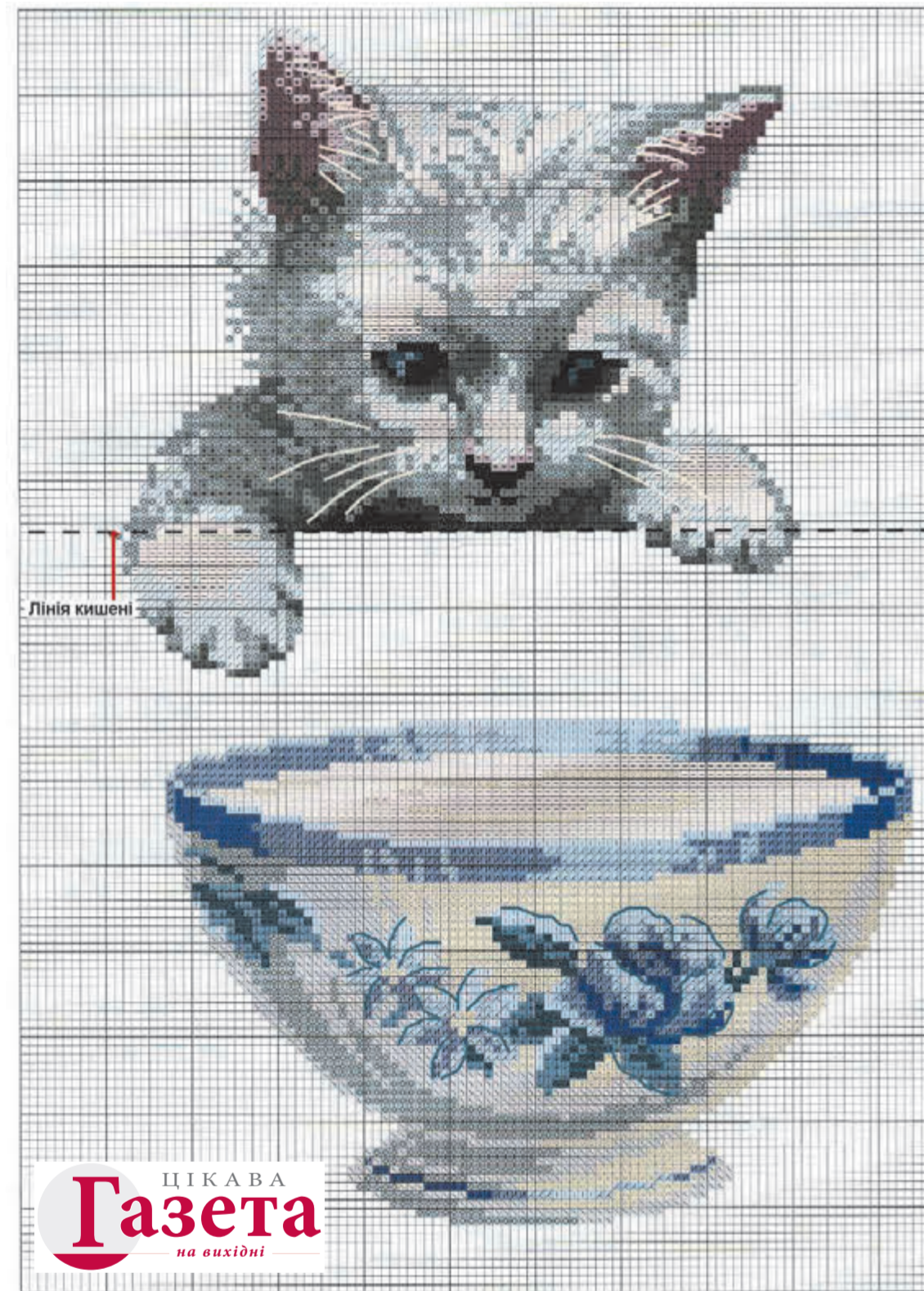
Пам'ятайте, якщо голос не відновлюється упродовж кількох днів, хвороба супроводжується високою температурою, втратою апетиту, кашлем, ви не можете ковтнути слину, задихається — потрібно негайно звертатися до лікаря.

Сторінка для Пані

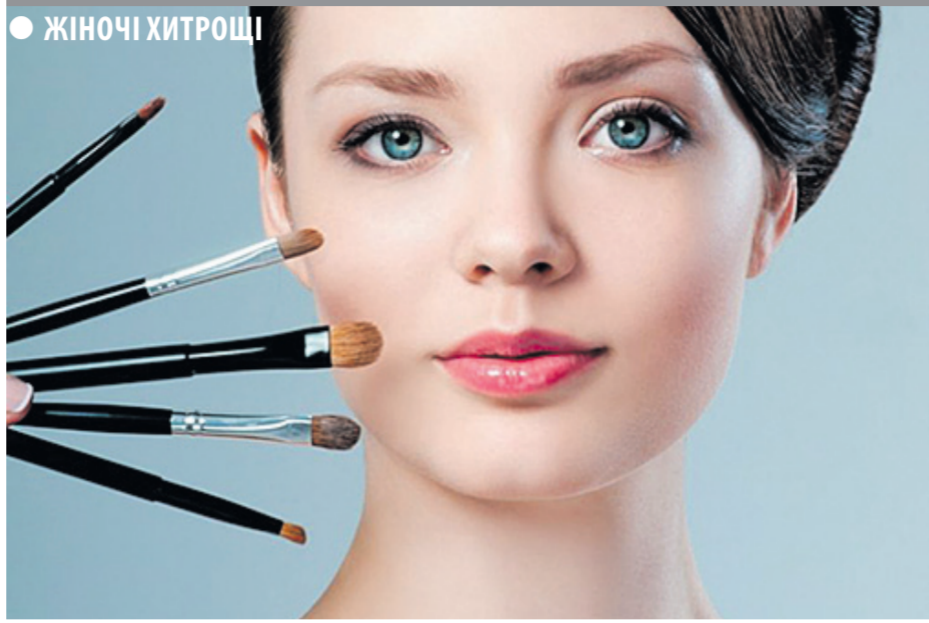
«Природа сказала жінці: будь прекрасною, якщо можеш, мудрою, якщо хочеш, але розсудливою ти мусиш бути неодмінно».
П'єр-Огюстен Карон де Бомарше, французький драматург і публіцист епохи Просвітництва.

● РУКОДІЛЬНИЦЯМ

ЦІКАВА
Газета
на вихідні

● ЖІНОЧІ ХИТРОЩІ

Чорні брови, карії очі...

Так співають про українських красунь. Це й не дивно, бо очі — дзеркало душі. А щоб додати їм виразності, треба подбати про акуратні красиві брови

ПЕРЕД КОРЕКЦІЄЮ ФОРМИ БРІВ ЗВЕРНІТЬ УВАГУ НА ФОРМУ СВОГО ОБЛИЧЧЯ.

Круглолицим дівчатам пасуватимуть брови у вигляді будиночка: з високим підйомом і короткими кінцями. Від округлої форми і надто гострого зламів варто відмовитися.

Для тих, у кого довгасте обличчя, найкраще підійдуть горизонтальні чи прямі брови. А от робити лінію брів із надто висо-

короуголицим дівчатам пасуватимуть брови у вигляді будиночка: з високим підйомом і короткими кінцями. Від округлої форми і надто гострого зламів варто відмовитися.

кою дугою фавіці категорично не радять. Якщо у вас трикутна форма обличчя, гармонійними будуть трохи припідняті брови, вигнуті рівномірно. Відмовитися доведеться від прямих.

До обличчя квадратного типу найбільш підходять довгі, вигнуті і високо підняті брови. Псуватиме зовнішність надмірна тонкість.

ПІДГОТОВКА ДО ПРОЦЕДУРИ.

Вам знадобиться пінцет, а також велике дзеркало і дезінфікуючий засіб. Перед початком процедури видаліть макіяж, протріть пінцет і брови спиртом, горілкою, лосьйоном чи парфумами.

Секрет того, як рівно вищипати і надати ідеальної форми бровам, полягає в трьох умовних точках, які визначають їхній початок і кінець, а також місце вигину. Для цього можна скористатися звичайним олівцем.

Початок:

олівець приставляють до крила носа, щоб він проходив біля внутрішнього куточка ока і діставав до брови. Потрібною точкою буде місце перетину олівця з бровою. Її можна відзначити для зручності білим косметичним олівцем.

Місце найбільшого вигину:

від крила носа олівець спрямований до брови через зовнішній край райдужки ока (погляд при цьому, природно, повинен бути прямим).

Кінець:

через зовнішній куточок ока від крила носа олівець направляйте до брови. Волосинки за межами точки варто вищипнути відразу. У деяких випадках довжина натуральної брови виявляється коротшою, ніж потрібно. У таких ситуаціях правильну довжину можна створити під час макіяжу.

Ще один секрет полягає в тому, щоб одночасно надавати форму двом бровам, поступово роблячи їх однаковими. Слід скубувати по одній волосині з кожного боку і неодмінно порівнювати їх у дзеркалі. Пам'ятайте: після надання ідеальної форми одній брові повторити те ж саме з другою потім буде досить складно.

● ТАК ПРОСТО!

Стильні аксесуари

Пояс уже давно перестав бути виключно функціональним елементом одягу. За його допомогою можна підкреслити унікальність стилю та красу жіночої фігури, ефектно акцентувати увагу на вбранні. Красиво зав'язати пояс зовсім не складно.

Хай кахель сяє чистотою

ШПАРГАЛКА ДЛЯ ГОСПОДИ

Хоч керамічна плитка — не вибагливий у догляді матеріал, проте необхідно знати, як її правильно помити. Для цього підходить багато засобів, але кожен застосовується за спеціальною технологією

Найпростіший варіант — **концентрат для посуду**. Використовуйте таким чином: стіни з кераміки змочіть або протріть вологою ганчіркою, губкою нанесіть концентрат круговими рухами, залиште засіб на поверхні на півгодини, але не допускайте його висихання на плитці. Потріть ще раз губкою до повного видалення всього нальоту, змийте та витріть насухо.

Якщо хочете впоратися з проблемою максимально швидко, доведеться придбати **спеціальний гель або крем для чищення керамічної плитки** (без абразивних частинок, які можуть подряпати глазур). Його застосуйте за такою схемою: змочіть стіни, нанесіть крем на губку і послідовно обробляйте всю забруднену поверхню. Після цього змийте теплою, а потім прохолодною водою та протріть бавовняною або мікрофібровою ганчіркою. Такі засоби дають змогу буквально за 5–10 хвилин видалити всі типи бруду, в тому числі вапняні відкладення і навіть іржу.

Лимонна кислота й оцет

також є чудовими засобами для прибирання в домі. Розчин лимонної або оцтової кислоти залийте в пульверизатор. Побризкайте керамічну поверхню і залиште на 20–30 хвилин, далі помийте кахель губкою, протріть вологою ганчіркою, а потім сухою. Цей розчин — хороший захист від бактерій і грибків.

Якщо у вас є парогірникий

прилад, скористайтесь ним, щоб заощадити час і сили. В цьому разі прибирання робіть так: пройдіться інструментом по всій поверхні, заберіть вологою губкою розчинений при нагріванні бруд, протріть сухою ганчіркою стіни.

Відмінний результат забезпечить господарське мило

Воно чудово розчиняє жир і знезаражує поверхню. Добре намильте ним губку та потріть плями, помийте плитку та витріть насухо.

Сухий гірчичний порошок

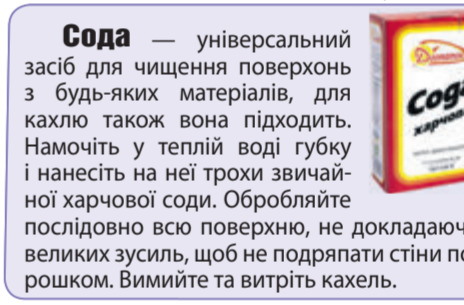
також допоможе добре почесити кахель. Розведіть його до консистенції пасти і нанесіть на плитку. Через деякий час відтріть плями, вимийте керамічну плитку водою.

Якщо забруднення досить старі, рясно змочіть їх спиртом

и видаліть жир і відразу ж змийте залишки речовини водою.

Після того, як ви почистили кахель, потрібно надати йому блиску

Для цього можна використовувати рідину для миття вікон, розчин води з нашатирним спиртом. Доглянутий вигляд матиме керамічна плитка, якщо її протерти розчином оцту (змішайте воду й оцет у рівних частинах). Стане у пригоді і спеціальний полірувальний віск для поверхонь, який продається в господарських магазинах.

● НА ЧАСІ

Як збільшити тепловіддачу батарей

Добре бабусиному котикові біля теплої гробки! Нашому ж, міському, доводиться грітися на ледь теплих батареях. Втім, проблема холоду у квартирі актуальна не тільки для Мурчиків. Багатьом із нас за відсутності індивідуального опалення доводиться кутатися, як капустина, у сорок одяжин і нарікати на холод у квартирі. Проте за певних умов вдасться зарадити лихові — скориставшись простими прийомами, можна підняти температуру в оселі на кілька градусів

до стіни: фольга відбиватиме тепло. Замість підручних засобів можна скористатися якісними і зручними сучасними матеріалами, такими як полііретан, пенофол або ізолон.

Зверніть увагу:

після наклеювання утеплювача між батареєю і стіною повинна бути відстань більше двох сантиметрів, інакше повітря не циркулюватиме і тепліше не стане.

До батареї необхідний вільний доступ повітря. Приберіть усе, що її загроджує, у тому числі й штори (можна просто підняти їх на підвіконні або ж закріпити спеціальними прищипками, бантами тощо). Допомогти руху повітря

здатен звичайний вентилятор. Розташуйте його так, щоб потік ішов повз батарею. Таким чином прогріте повітря буде швидше потрапляти вглиб приміщення, а холодне рухатиметься до обігрівача.

Частину тепла поглинає стіна за батареєю. Щоб запобігти втратам, потрібно ізолювати цю ділянку. Тут стануть у пригоді зокфровані картони і алюмінієва фольга — з'єднайте їх та прикріпіть картоном

● САМА СОБІ ПСИХОЛОГ

Щоб працювалося легко

За час Новорічно-Різдвяних свят встигли добряче розслабитися? Знову увійти в звичайний робочий ритм неймовірно складно! Лийте заважає ефективно рухатися до поставленої мети, досягати потрібних результатів і жити повноцінно. Тому з нею потрібно боротися. А допоможе у цьому самоорганізація і мотивація

1. Починайте ранок із зарядки й теплої душі. Так ви зможете легко прокинутися і збадьоритися. Линово відсиджуватися на роботі вже не захочеться.
2. Мінуйте види діяльності. Щоб відволіктися від нудної роботи, не обов'язково зависати на розважальних сайтах. Достатньо просто «перемкнутися» на деякий час на інше корисне заняття.
3. Робіть невеличкі перерви. Розминайте тіло й оживітайте голову. А потім з новими силами і думками беріться за справи.

4. Якщо не хочеться працювати — приберіть робоче місце. Після цього з'явиться бажання узятися й за щось серйозне. Погодьтеся, у чистоті працювати приємніше!
5. Розбивайте великі справи на частини. Так ви будете точно знати, з чого почати. Маленькі цілі досягаються простіше і швидше, а результату від них антрохи не менше. Крім того, ви зможете скласти план виконання великого обсягу роботи.
6. Нагороджуйте себе. Зробили справу — отримайте цукерку. Не обов'язково в буквальному сенсі.

7. Розподіляйте свій час. Напишіть список справ на весь день і поставте часові рамки для їх виконання.

Найдорожча річ — та, що створена з любов'ю

Ручна робота ніколи не виходила з моди. Нині ж навіть термін спеціальний запозичили з англійської — хенд мейд (hand made). Такий одяг — ексклюзивний, оригінальний, адже виготовлений в одному примірнику. Вишивка, схему якої пропонуємо у цьому випуску, допоможе і вам зробити своє вбрання неповторним. Нею можна оздобити і придбані фабричні предмети гардеробу, і ті, котрі шиєте власноруч або на замовлення. Така вишивка буде доречною на однотонних блузах чи сорочках (навіть джинсових), на кухонних фартушках тощо. При цьому чашку і лапки котика — ту частину, що розташована під пунктирною лінією, — слід відтворити на кишенці, а все, що над лінією, — на основній деталі виробу (на фартушку, пілчці блузи чи сукні). Отож — до справи! Рівних вам христиків та ексклюзивних речей!

● СІМ «Я»

Гроші на школу: дати чи не дати?

Деякі наші читачі цікавляться роботою батьківських комітетів у школах. Неважко здогадатися, що мають нарікання на чи не головну функцію цього комітету – збирати гроші «на щось» (на дрібні і великі потреби школи, класу, на екскурсію, на свято). Регулярно здавати кошти, особливо коли їх не вистачає на сімейні «захищені статті», справді непросто. Та ще якось змиришся з тим, коли розумієш, що це служитиме твоїй дитині, а якщо сумніваєшся, чи не обкрадає хтось тебе і багатьох інших, от тоді уже роздратування рветься назовні, але, щоб не нашкодити своєму учневі, впокориєшся і живеш далі. А чи можна інакше?

Оксана
КОВАЛЕНКО, мама

Батьківський комітет взагалі – винахід хороший. Це самоврядний орган, який є посередником між батьками та дирекцією школи. Вікіпедія визначає його як орган громадськості, що сприяє розв'язанню найважливіших питань навчання і виховання школярів, а також поліпшує матеріальну базу школи. Отже, основна частина мам і тат довіряє невеличкій групі «колег» представляти себе у взаєминах зі шкільним товариством, і діяльність їхня спрямована на те, щоб нашим синам і донькам створити комфортні умови для навчання.

Я була у класі членом батьківського комітету років десять тому: тоді ми збирали кошти на фонд класу і школи, на харчування, на День учителя і на свята дітям. У наступні роки ми (разом із батьками) на що тільки не робили внесків: і на футбольне поле, і на мультимедійні системи, і на парти, і навіть на переобладнання водопостачання, щоб у класі мати умивальник. Усе – заради наших чад. Не скажу, що була від того дуже щаслива, але мене стримував один факт: уже не пригадую, якого саме року переглядала в інтернеті бюджет міста Луцька і знайшла виділене на освіту: зарплатня й енергосії — оце й усе! Та це було давненько. Тепер ситуація інакша: триває децентралізація, тобто місцева влада має значно більший грошовий ресурс, ніж раніше (у тому ж Луцьку торік у школах і дитсадках ремонтували і покрівлі, і санвузли). А ще ж можна залучати до співфінансування благодійні фонди (особливо перед виборами вони дуже легкі на підйом).

Отож питання «побори чи шкільна інвестиція у свою дитину» знову актуальне. Як із цим розібратися? Відповіді досить фахово підготувала група батьків, яким так допекла несправедливість (приміром, здавати благодійний внесок ще як дитина йде до першого класу), що вони об'єдналися у спільноті «Батьки SOS» (спільнота має свою сторінку у соцмережі «Фейсбук»). Ця громадська організація разом із «Українським кризовим медіа-центром» розробила макет брошури з відповідями на найпоширеніші запитання про збір коштів на утримання школи – **його ви зможете знайти за цим посиланням – <http://nus.org.ua/news/batky-sos-rozrobyu-maket-pro-te-yak-pravylno-ne-zdavaty-groshi-na-shkolu/>**.

Отож, аби розібратися з пекучими питаннями, передусім потрібно не шкодувати часу на збір інформації. Наприклад, школа повинна мати річний кошторис на ремонт, який подає в управління освіти (пишучи цей матеріал, я знайшла в інтернеті бюджетний кошторис НВК, у якому навчається моя донька, на 2017 рік). Коли ж якісь пункти в ньому не профінансовані з місцевого чи державного бюджетів, навчальний заклад має право залучати їх від благодійників, якими можуть бути і батьки. Але! Перелік потреб школи і їхня вартість обов'язково мають бути оприлюднені. Перед тим, як здавати гроші, радять запитати в керівництва, чи певна необхідність прописана в кошторисі, та спершу звернутись по допомогу до депутатів місцевої чи Верховної Ради, яких обрали у виборчому окрузі, де розташований заклад. Знову ж таки, радять необхідний внесок платити у безготівковій формі і переказувати на офіційний спецрахунок освітньої установи у Держказначействі.

Перелік потреб школи і їхня вартість обов'язково мають бути оприлюднені. Перед тим, як здавати гроші, радять запитати в керівництва, чи певна необхідність прописана в кошторисі.

До речі, в американських школах батьки теж платять, однак не на благоустрій школи, а на потреби свого учня залежно від того, які предмети вибирає дитина, – це десь із 6-го класу. До прикладу, на лабораторні дослідження батьки 11-класниці заплатили цього навчального року 90 доларів, у 2015-му — було 150. Для них – це невелика сума, але якщо у родини дохід малий, то від плати її звільняють. Також у спортивних секціях діти платять за свою форму і поїздки на змагання.

Але ми живемо у такій країні, де цивілізовані стосунки тільки вибудовуються, тож природне запитання — «Чи не ошукують мене у школі?» — потребує від батьків певної праці при пошуку відповіді, а як на це немає часу, то або не нарікаймо, або шукаймо батьків-волонтерів.

Маєте теми для обговорення – пишть на електронну адресу: okovalenko74@gmail.com.

● ТРИ ПРАЗНИКИ В ГОСТІ

Купання в ополонці не змиває нашого морального бруду.

Як Ісус занурився, небо розійшлося...

Богоявлення, Хрещення Господнє, Водохреще і Водосвяття, Йордан — різні назви одного свята, яке відзначали в стародавні часи одного дня з Різдром

Лариса ЗАНЮК

ЙОРДАН ПОВЕРНУВ СВІЙ НАПРЯМ, ЩОБ МИ ПОВЕРНУЛИСЯ ВІД ГРІХА

Від євангеліста Матфея дізнаємося, що у 30-річному віці Ісус Христос прийшов до річки Йордан прийняти хрещення від Іоанна Хрестителя, який проповідував покаяння та хрестив водою тих, хто каявся у гріхах. Пророк знав, що невдовзі прийде Той, Хто хреститиме Духом Святим. Він і сам з трепетом чекав цього Пришестя. Ще у лоні матері своєї тріпотів радістю, вітаючи Діву Марію. І ось тепер, побачивши Христа, стримує Його, промовляючи: «Це мені треба хреститися від Тебе», на що Господь відповів: «Облиш нині, бо так належить нам виконати всяку правду». Тієї миті, як Ісус занурився в Йорданські води, небо розійшлося, Іоанн побачив Духа Божого, Котрий сховався, як голуб, на Христа, а голос Бога Отця з неба лунав: «Цей є Син мій возлюблений, у Якому Моє благовоління». Так людям явилася Свята Трійця: Отець — у голосі, Син — у плоті, Дух — у вигляді голуба. Цей день назвали Богоявленням.

Подія, що змінила хід історії і навіть напрямки ріки Йордан. Учені пояснюють це великою кількістю землетрусів у місцевості, а віряни сприймають як вказівку, що у світ людей прийшов Бог. За пророчим словом Псаломствця: «Море побачило — і розступилося, Йордан повернув назад». І сьогодні нас Господь закликає не лише думки, не лише почуття — усе життя, усе існування людини відтепер має змінити напрям... Побачивши гріх, ми повинні «відступити» до Бога. Побачивши смерть — «повернути назад» до Бога», — пише святий Іоанн Золотоуст.

ЧИ ТЕ Ж САМЕ ТАЇНСТВО — ХРЕЩЕННЯ ГОСПОДНЄ Й ХРЕЩЕННЯ НЕМОВЛЯТ?

Хрещення Господнє відрізняється від того, яке приймає сучасний християнин. Його можна порівняти з відпущенням гріхів.

Сучасне хрещення малюків рівнозначне обрізанню, яке Господь приймав немовлям. Ми хрестимо своїх дітей у тій релігійній традиції, до якої належимо, щоб вони були народжені від води і Духа. У Святому Письмі вода згадується завжди у значенні очищення духовного, тому й понині нам Господь дає можливість очиститися за посередництвом води. З опівночі до опівночі Водохреще вода набуває цілющих

На Водохреще маємо отримати не лише посудину з освяченою водою, а здобути благодать Божу.

властивостей і зберігає їх протягом року, лікуючи тілесні й духовні хвороби. Цього дня у всіх містах і селах, де є церкви, святять воду, яку вважають порятунком від багатьох недуг. Її приймають натще або разом із ліками, використовують для окроплення житла та вмивання при хворобах, депресіях, освячують храми, домівки, тварин. Залишається загадкою той факт, що вода з Водохреще не псується, не має запаху і може зберігатися протягом року. Дехто вважає, що цьому сприяє срібло від хреста, який священник занурює у воду під час обряду. Проте ця думка помилкова, оскільки найчастіше у неї занурюють дерев'яний чи металевий хрест, а вона все одно роками не псується, хоч може позеленіти, якщо знаходиться на сонці, та не втрачає своїх властивостей. Тоді нею можна полити рослини, але в жодному разі не виливати водохрещенську воду в каналізацію. Відомі випадки, коли освячена вода через багато десятиліть була придатною для пиття.

Хоч освячують воду у Надвечір'я Богоявлення та вранці, але немає потреби набирати її двічі, кажуть священники, адже властивості її однакові, ті ж молитви читаються. Радять лише не забувати, що головне — це

освячення самої людини, тому важливо побувати на службі та помолитися.

«Сам і нині, Владико, освяти воду цю Духом Твоїм Святим. І дай усім, що доторкаються до неї і споживають, і помязуються нею — освячення, здоров'я, очищення і благословення».

«ХТО ПРИНЕСЕ НАЙБІЛЬШУ БАНКУ СВЯЧЕНОЇ ВОДИ РАЗОМ ІЗ ТЕМНИМ І ПУСТИМ СЕРЦЕМ — НЕ ОТРИМАЄ НИЧОГО»

Отець Георгій Коваленко радить Різдвяними днями молитися за мир та згадати про безхатків, сиріт, біженців, які мають інший менталітет, але у них ми теж зустрічаємо Бога, і, як волхви Ісусикові, маємо подарувати Йому золото чистого нашого життя, ладан молитви, смирену служіння ближньому.

Господь говорить: «Де двоє чи троє зібрані в Моє ім'я, там Я посеред них».

На роботі, вдома чи навіть в соцмережах Бог посеред нас тоді, коли ми про Нього пам'ятаємо. Тож не забуваймо, що на Водохреще маємо отримати не лише посудину з освяченою водою, а здобути благодать Божу, і передусім — освятити власні тіла й душі через щирі соборну молитву. Господь — найбільша святиня цих днів. Хто у святя сподобиться причаститися Богові — той матиме найбільше. Натомість, хто принесе найбільшу банку свяченої води разом із темним і пустим серцем — не отримає нічого.

Щодо купань в ополонках на Водохреще — це особиста справа кожного.

«Вода з річки не змиває гріхів. Навіть дуже холодна вода з ополонки нічого не змиває. Єдина вода, яка має здатність омивати людські гріхи — це щирі сльози покаяння і скорботи за гріхи», — каже отець Євген Заплетнюк.

Світла, благодаті вам від Господа! Христос хрещється! У річці Йордані!

За матеріалами сайту «Православ'я в Україні».

● ГАРЯЧА І ГІРКА

Європейців до кави привчив наш козак

Турецька приказка каже, що вона повинна бути чорною, наче пекло, міцною, як дружнє рукостискання, та солодкою, наче поцілунок красуні. Люди поділяються на її шанувальників і критиків. Але немає того, хто б не знав її аромату...

Олександр ДУРМАНЕНКО

Кава росте на вічнозелених кущах або деревцях, яких є майже 100 різновидів. Найпоширеніші з них водночас стали назвами всесвітньо відомих сортів — арабіки (аравійське дерево) та робусти (конголезьке дерево).

Є декілька версій походження назви дерева та напою з його плодів — від арабського слова «кава» (сорт легкого вина, яке бадьорить) і до різних слів, які описують властивості кавового напою: його темний колір, здатність дарувати відчуття ситості, збуджувати, позбавляти сну. Тепер неможливо точно встановити, де й коли вперше приготували каву в сучасному вигляді. Однак відомо, що ще до нашої ери мешканці провінції Каффа (Ефіопія) споживали загорнуті в тваринний жир кавові ягоди. Під час мандрівок пустелею такі «енергетики» не лише додавали сил, але й часом ставали чи не єдиною їжею. До того ж, сама назва провінції наводить на роздуми про давнє знайомство її жителів із чудо-напоєм.

З Африки каву потрапила на Аравійський півострів, а звідти — до Стамбула (Туреччина), де у XV–XVI сторіччях відкриваються перші кав'ярні. У XVII столітті цю рослину вже культивують у країнах Азії та Центральної Америки, однак в Європі вона поки не відома. Голландські купці таємно вивезли декілька кущів із Емену в колонії, розташовані в Ост-Індії, і почали першими розводити там кавові плантації. А у французькі колоніальні володіння кущі кави потрапили як... подарунок від бургомістра Амстердама королю Людовіку XIV.

Розповідаючи про «мандрівку» кави світом, неможливо оминати й український внесок. Хтозна-коли та якою вживали б її в Європі, якби не наш козак. У 1683 році облога Відня військами султана була знята лише завдяки Юрію-Францу Кульчицькому, який, перевдягнувшись у турецький одяг, зміг передати листа про допомогу. За це жителі врятованого міста щиро віддячили герою трьомастами мішками захоплених кавових зерен та подарованим будинком. Юрій, перебуваючи в Туреччині, добре знав, як потрібно готувати каву. Залишалось лише пристосувати її до смаків європейців — додавати до напою цукор. Ось так і з'явилася знаменита кава по-віденськи. У подаровано-

Пам'ятники Юрію-Францу Кульчицькому у Відні (ліворуч) і Львові.

Гурмани вважають, що перебування зерен у шлунку, наприклад, слона (сорт «Чорний бивень») надає каві надзвичайного смаку, тож і коштує така каву тисячі доларів за кілограм.

му будинку наш герой відкрив кав'ярню і дуже швидко став багатю людиною. До речі, вже тоді тогочасні «бізнесмени» зрозуміли, що каву приносить хороший прибуток. Коли у XVIII сторіччі королю Фрідріху II почало здаватися, що імпортного продукту занадто мало продається, він дав завдання вченим вигадати заміник натуральної кави. Так у 1790 році з'явилася ерзац-кава — спочатку з цикорію, а потім із жолудів, ячменю, жита тощо.

Тріумфальний марш Південною Америкою каву розпочала у XVIII столітті. Розповідають, що в Бразилію вона потрапила через любовну насінну інтригу. Саме для того, щоб заволодіти насінням рослини, бразильський військовий у 1727 році не лише вирушив у подорож ледь не через півсвіту, але й звабив дружину губернатора французької колонії. Відтоді Бразилія завдячує рослині розвитком технологій та економіки. Нині ця країна — лідер виробництва, як називають самі жителі, «зеленого золота» (за колір необсмажених кавових бобів). На Бразилію припадає третина усього світового експорту кави, яку вирощують майже на 300 000 плантаціях. Та й споживають «чорний напій» бразильці у неймовірних кількостях: один житель у середньому випиває 81 літр кави на рік.

Технологія збирання кавового «врожая» майже не змінилася з часів перших плантацій. Достиглі ягоди висушують під сонцем, доки не потемніють. Така методика називається «сухою обробкою» і використовується в теплих країнах — Емені, Бразилії, Індонезії. Існує й інша

— «волога обробка», яка не залежить від погоди. Очищені ягоди витримують у воді, а потім майже 2 місяці просушують. Після цього зерна сортуються на спеціальному ситі: чим більша зернина — тим краща якість. Далі — етап розфасовування у джутові мішки. Ці лантухи намагаються доставляти в морські порти не раніше ніж за тиждень до відвантаження — щоб каву не набирала зайвої вологи. Після доставки до замовника зерна обсмажують у ростерах — великих печах, барабани яких обертаються. Цей етап дуже важливий, адже під час обсмажування зерна воно два рази лускає. Тоді ж із нього виділяються ефірні олії — саме вони й визначають смак та аромат майбутнього напою. Обсмажені зерна різною мірою подрібнюються, залежно від того, як готуватиметься каву в майбутньому. Інколи етап обсмажування пропускають, і тоді зерна залишаються зеленими. З них роблять косметичні препарати або ж готують напій. Така зелена каву вважається кориснішою за традиційну та чудовим засобом для схуднення.

Не можна не згадати про найдорожчі сорти кави, які добуваються унікальним способом — людям допомагають тварини. Вони залюбки поїдають кавові ягоди, які потім природним шляхом — напівперетравлені — «повертаються» на землю, а вже звідти їх підбирають. Звичайно, після того їх гарно промивають, сушать та обсмажують. Гурмани вважають, що перебування зерен у шлунку, наприклад, слона (сорт «Чорний бивень») надає каві надзвичайного смаку, тож і коштує така каву тисячі доларів за кілограм.

У 1771 році з'явилася каву, без якої важко обійтися в наш час. Британець Джон Дрінг запатентував кавовий порошок, який добре розчинявся у гарячій воді. Однак тоді його ідею не зрозуміли, та й смакові якості винаходу не зовсім нагадували традиційний напій. Зараз розчинну каву переважно готують із сорту «робуста» — в ньому у 2–3 рази вищий вміст кофеїну, ніж в інших. Це важливо, адже під час переробки більша його частина втрачається. Зерна обсмажують, потім майже 2 години перемелюють та заварюють, пропускаючи частинки через гарячу воду. Наостанок з отриманої суміші випаровують вологу та переробляють на порошок або гранули.

Нарешті ми підходимо до найцікавішого — рецептів приготування кави. Різні сорти та країни походження зерен, посуд, способи заварювання та добавки — все це робить смаки та рецепти напою унікальними. Недарма існують «бариста» — майстри з приготування кави, які створюють авторські рецепти та можуть підібрати напій за індивідуальними потребами. Щоб переконатись у неймовірній гамі смаків, перелічу лише назви найвідоміших рецептур: «імператорський меланж», «еспreso», «кафе де олья», «туба», «кахава чунгу», «ка-фе-шіа», «по-марокканськи», «мазагран», «юаньян», «по-ірландськи» та ще багато-багато. Тож не бійтеся експериментувати з різноманітними кавовими «варіаціями» та пам'ятайте, що способи споживання кави обмежуються лише вашою фантазією. Шкоди точно не буде ніякої, звичайно, якщо не зловживати.

Публікації, якими здивувала четвергова «Волинь-нова» за 18 січня, на 24 сторінках:

ВОЛИНЬ

► Як наш земляк змусив сонце працювати на себе

► «Коли на Сході хлопці мерзнуть в окопах, то главі держави не дуже випадає грітися на Мальдівах...»

► Відверта розповідь про війну волинського кіборга, який захищав Донецький аеропорт: «Ми для держави — відпрацьований матеріал»

► Пропили... 8 дітей

► Чому волинянка

не побачила у Швеції жодного смітника

► Люди з необмеженими можливостями малюють устами та ногами

► Перед повішенням, вони вигукнули: «Слава Україні!»

► Ну що за сауна без дівчини? Однієї на двох!

► «І де взялася ця клята ерозія...» — консультація авторитетного фахівця-гінеколога

► Скажений вовк ледь не загриз бабусю — ця драма розігралась не в казці «Червона Шапочка», а в поліському селі

► Крім того, як завжди у номері — найповніша програма телепередач, спортивна добірка, інформація про те, що можна вигідно купити і продати, аж дві медичні шпальти у рубриці «Доброго вам здоров'я!» та романтична «Історія для душі».

Відтепер читаємо нас по-новому:

ВІВТОРОК — «Волинь-нова» (16 сторінок);

ЧЕТВЕР — «Волинь-нова» (24 сторінки);

П'ЯТНИЦЯ — «Цікава газета на вихідні» (16 сторінок).

А на сайті — volyn.com.ua — цілодобово!

«Цікава газета на вихідні»

Відтепер нас можна передплатити у будь-якому поштовому відділенні України

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ:

1 місяць — 11 гривень

3 місяці — 33 гривні

6 місяців — 66 гривень

Передплатний індекс для Волині — 60304, для Рівненщини — 60312, для решти України — 60307

У комплекті з «Волинню-новою» — значно дешевше!

Цікава — до кави!

● ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!

Щоби добрий суп зварити...

Після затишного періоду новорічно-різдвяних святкування навіть найвибагливішому гурманові сподобається звичайний свіжий гарячий суп. Якщо ж ви додасте страві якоїсь особливої нотки, почувете, як у народному жарті, замість «Дякую» – «Дайте ще!»

СУП ІЗ ДОМАШНЬОЮ ЛОКШИНОЮ

Усі ми так чекали свят. Але, втомившись від ситних жирних страв, уже хочемо чогось ріденького. Ароматний і наваристий супчик із домашньою локшиною якраз до речі

Інгредієнти: 400 г курятини, 3 л води, 2 картоплини, 1 морквина, 1 цибулина (+ 1 для приготування бульйону), 100 г борошна пшеничного, 1 яйце, сіль за смаком, 2 лаврові листки, 7 горошин чорного перцю.

Приготування. Для бульйону м'ясо домашньої курки або індички доводимо до кипіння, знімаємо

піну, солимо і варимо на малому вогні до готовності. Можна додати цілу цибулину, яку потім слід викинути. Поки вариться бульйон, готуємо локшину. Для цього яйце збиваємо з дрібною солі і додаємо 100 г борошна (муки може знадобитися трохи більше або менше), добре вимішуємо тісто, яке повинно вийти однорідним та еластичним, накриваємо його рушником або харчовою плівкою і залишаємо на 15 хвилин.

Після цього тонко розкачуємо, присипаємо борошном, складаємо навпіл або вчетверо і нарізаємо смужками. На 2,5–3 л бульйону локшини буде якраз достатньо. З готового бульйону дістаємо м'ясо, остудивши, відділяємо його від кісток і нарізаємо. Краємо картоплю, цибулю (дрібно), моркву тремо на тертці. Цибулю з морквою можна спасерувати кілька хвилин на сковороді з олією або закласти разом із картоплею відразу в бульйон. Коли овочі майже готові, додаємо м'ясо і локшину, перець горошком і лавровий лист, варимо 5 хвилин. Перцем чорним меленим і зеленню посипаємо за 2 хвилини до готовності.

СУП ЦИБУЛЕВИЙ ІЗ СИРОМ

Завдяки неповторному аромату цибулі та сиру до страви можна не додавати жодних спецій – вона й так буде бездоганною

Інгредієнти: 300 г цибулі, 100 г твердого або плавленого сиру, 200 г борошна, 70 г вершкового масла, 1,5 л води, 100 г хліба, сіль та спеції – за смаком.

Приготування. Цибулю дрібно нарізати, підсмажити на вершковому маслі до золотистого кольору. Додати борошно, ретельно перемішати і, як тільки борошно почне набувати жовтуватого забарвлення, поступово додавати воду, помішуючи, щоб уникнути утворення грудочок. До однорідної маси долити води, довести до кипіння і варити на слабкому вогні 30 хвилин, тоді всипати натертий сир – і через 10–15 хвилин суп готовий. Тим часом хліб нарізати кубиками і підсмажити в духовці або на сухій сковорідці. Подавати суп, посипавши сухариками.

КУЛІШ ІЗ САЛОМ

Ця давня українська страва добре відома нашим бабусям і прабабусям, сучасні ж господині, мабуть, про неї лише чули. А може, і ви захочете почастувати таким наїдком свого козака?

Інгредієнти: 5 ст. л. пшона, 600 г картоплі, 2 цибулини, 150 г сала, 2 л води, сіль за смаком, зелень.

Приготування. Пшоно добре промити, залити підсолим окропом і варити до напівготовності. Всипати нарізану кубиками картоплю, а ще через 7–10 хвилин додати підсмажене з цибулею сало й прокип'ятити 5 хвилин. Подаючи на стіл, куліш у тарілці посипають подрібненою зеленню.

ХАРЧО

У грузинській кухні він вважається одним із найсмачніших супів і вирізняється гострим пікантним смаком та ароматом. Побалуйте себе і своїх домочадців цією стравою

Інгредієнти: 1 кг яловичини на кістці, 2 морквини, 2 цибулини, 6–8 картоплин, 1 головка часнику, ½ склянки рису, 4–5 ст. л. томатної пасту, 1–2 ст. л. аджики, 5–6 ст. л. олії, 1–2 ст. л. сушеної зелені петрушки, 1–2 лаврові листки, ½ ч. л. солі, 10 горошин чорного перцю, ¼ ч. л. червоного меленого перцю, 1 ч. л. приправи хмелі-сунелі.

Приготування. М'ясо промийте холодною водою, розріжте на шматки. У великій каструлі закип'ятіть воду, покладіть яловичину та по одній почищеній морквині й цибулині. Після закипання зменшіть вогонь, зберіть піну, додайте лавровий лист, чорний перець горошком, щедро посоліть і варіть 2–2,5 години. М'ясо й овочі дістаньте і покладіть в іншу посудину. Часник очистіть і помийте, розчавіть на кашку. Другу морквину натріть на тертці, цибулю наріжте півкільцями або дрібніше.

На добре розігрітій сковороді з олією обсмажте, помішуючи, томатну пасту і часник 5–10 хвилин, додайте нарізану цибулю. Коли вона розм'якне, висипте моркву і смажте 3–4 хвилини, влийте 1 ополоник бульйону і посоліть. Тушкуйте овочі ще хвилин 10–15, після цього перелийте засмажку в бульйон. Варену яловичину відокремте від кісток і наріжте шматочками. Почищену і помиту картоплю покчайте кубиками. Рис промийте. Все це додайте в каструлю з бульйоном і засмажкою, приправте спеціями: хмелі-сунелі, аджикою і червоним перцем. Коли рис і картопля стануть м'якими – харчо готове! При подачі посипте зеленню петрушки. Рецепт розрахований на 10–12 порцій.

БІЛИЙ СУП

Ця традиційна японська страва популярна в багатьох країнах, хоча всюди зазнала змін чи доповнень. Пропонуємо один із варіантів

Інгредієнти: курка-бройлер (2–2,5 кг), вода, 1 цибулина, 1 морквина, 2 лаврові листки, 3 горошини чорного перцю, 0,5 кг свіжих печериць, 2 плавлені сирки, 0,5 кг картоплі, 0,5 ст. л. мускатного горіха меленого, сіль та чорний мелений перець – за смаком.

Приготування. Курку варимо 2–2,5 години у 3 л води, в міру википання доливаємо, щоб мати достатню кількість бульйону. Для кольору й аромату кладемо 1 цибулину і 1 морквину. За 10 хвилин до кінця варіння додаємо 3 горошини чорного перцю, 2 лаврові листки. Бульйон проціджуємо і ставимо на середній вогонь. Сирки ріжемо кубиками. Відварене м'ясо відділяємо від кісток і дрібно нарізаємо. Картоплю і печериці натираємо на крупну тертку. Все висипаємо у киплячий бульйон, варимо 15–20 хвилин, помішуючи. У майже готовий суп додаємо мелений мускатний горіх і при потребі досолоємо. Подаємо, посипавши чорним меленим перцем та посиченою зеленню петрушки і кропу. Смакуватиме білий суп зі сметанною або вершками.

● «ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ»

Петре Фадейовичу, пробачте за «панчука»!

Ми змушені були вдатись до такого кроку, щоб скоротити відставання в рахунку в нашому інтелектуальному протистоянні із читачами. Трюк вдавня! І ми знову маємо інтригу, адже після 9 турів «на табло» світиться: «Читачі» — «Газетярі» — 5:4!

Але про все по порядку. Тобто, ще раз повторимо каверзне для наших читачів

Запитання №9:

Одразу скажемо, у нашому гарбузі сьогодні ми заховаємо фото. Світлина. Фотокарточку. На ній людина неймовірна. Порядна. Швидше всього, вам відома. Бо в Україні знаменита. Але її прізвище пов'язане... навіть з Януковичем — через покарання за його «любов» до зимових шапок. Хоча із Тарасом Григоровичем також. Тим, що Шевченко. Але не через його славнозвісну шапку. Перетиналися вони в просторі, хоч фізично і не зустрічалися. Бо від кореня його прізвища залежало майбутнє українського генія. А потім завдяки генію прозвучало й прізвище нашого сучасника. Хоча знову повертаємось до Віктора Януковича, бо це стосується криміналу, а прізвищем людини зі світлини мовою «фені» називають ватажка злочинної групи. І за ним, як мінімум, плаче стаття 307 Кримінального кодексу України. Хоча наш герой — неймовірно чутлива людина, тому вже просимо у нього пробачення за те, що прочитає про себе так не дуже приємне порівняння.

Замість відповіді ми процитуємо фрагменти листа Романа Новосада із села Ощів Горохівського району:

«Скажу чесно, над розгадкою непростого питання думав довго. А коли відгадав, то ще стільки ж дивувався: це ж так просто! Отож читаю: «прізвище цієї людини пов'язане із Шевченком та з... Януковичем». Речі не зовсім поєднані в реальному житті, адже одіозний легітимний «професор» навряд чи спромігся б згадати хоч одну цитату із творів українського генія.

Читаю далі: «з Шевченком зустрічались, але не фізично». Хм, що це, магія якась? Та ні, не може бути. А все

Петро Панчук — Роману Новосаду: «Лобачівка крутіша за Нью-Йорк!»

ж? У голову починають лізти фантастичні мрії. Уявляється дух українського Кобзаря, що промовляє устами сучасників. Хоча про такий випадок, що, за свідченнями очевидців, відбувся колись із каторжанами-українцями у Норильську, писав ніни покійний відомий журналіст «Волині-нової» Петро Боярчук. У публікації «Чому розсердився Тарас?» Петро Оксентійович переповів спогади Марії Остапчук, яка в молодості разом із подругами намагалася викликати до себе дух Шевченка, і, за її словами, їм це вдалося. Ну, правда це чи ні, навряд чи хтось перевірить, адже самої Марії Остапчук та її подруг давно вже нема в живих, тільки легенда залишилася...

Далі по тексту: «Від кореня його прізвища залежало майбутнє українського генія». Тут я почав уже щось підозрювати. Біографія Шевченка добре відома навіть п'ятикласнику. Від чого могло залежати його майбутнє? Від дяка — та ні. Від друзів, що викупили з кріпацтва, — теж нічого не підходить. Від Енгельгардта? Від Ликери? Від віршів? Від хвороби? Відчуваю, що заплутався.

«Прізвищем людини зі світлини мовою «фені» називають ватажка

злочинної групи». Чого тільки не доведеться дізнатися, щоб знайти відповідь. Аж три словники мови урків довелося прочитати, і в жодному із них — ні одної зачіпки. Щоправда, лексичний набір та ідіоми цієї мови вражають...

«За ним, як мінімум, плаче стаття 307 ККУ...» Не обійшлося і без кодексу. Дослідив і триста сьому, й інші суміжні статті — нічого особливого. Лише покарання за «незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їхніх аналогів»...

Але водночас усюди пише, що це «людина порядна, добра, чутлива». Хто б це міг бути? Вирішую відштовхуватися від образу Кобзаря, це все ж краще, ніж від бандитів. Думаю, може, це хтось із Волині. У нас чимало людей, що ушанували Шевченка у своїх творах, піснях, виробках. Із моєї рідної Горохівщини аж троє людей удостоєні Національної премії імені Тараса Шевченка. Це відомий дисидент, політ'язень, публіцист, есеїст, родом із села Сільце, нині, на жаль, покійний Євген Олександрович Свєрстюк, український письменник та літера-

турний критик, родом із Нового Зборишова Василь Дмитрович Слупчук, а третій... Прізвище «третього» і виявилось розгадкою запитання №9. Це народний артист України, провідний актор столичного театру імені Івана Франка, уродженець Лобачівки, який у своєму селі організував театр, — Петро Фадейович Панчук. А чому і ні? Він грав Шевченка у театрі? Грав (за це, до речі, і був удостоєний Національної премії українського Кобзаря), значить, перетинався із генієм у просторі. Від чого залежало майбутнє Шевченка? Точно, від пана, адже пан його малим забрав у козачки, а згодом відправив до Вільна. А слово «пан» і є коренем прізвища Панчук! (Цитуємо с. 307 словника «Феня» Данцига Балдаєва: «панчук» — очільник злочинної групи, котра займається збутом наркотиків. — Ред.)

Тим більше, що я особисто знайомий із цією Неймовірною Людиною! І як підтвердження — надіслав у редакцію наше спільне фото із Петром Фадейовичем!»

Суперово, Романо! Тим паче, що лише 7 учасників дали правильну відповідь «Панчук». Тобто, у 9-му турі вікторія записується «Газетярам», і вони скорочують відставання до мінімуму — 4:5. І серед цієї сімки є трійка особливих щасливчиків. Згідно із нашим жеребкуванням, яке провів Ростислав Григорович Кушнірук, заслужений працівник культури України, засновник і багаторічний керівник народної аматорської хорової капели «Посвіт» (який вони нам бомбезний «Щедрик» цьогоріч у редакції защедрували!!!), по 100 гривень отримають: Тамара Оліферович із села Нова Вишка Старовижівського району і Катерина Мартинюк (уже вдруге в нашому конкурсі — оце так щастить дівчині!!!) із Карасина Камінь-Каширського району.

А 150 гривень — за найкращу відповідь — звісно, дістануться Роману Новосаду з Горохівщини (переможців просимо надіслати в редакцію копію першої і другої сторінок паспорта, а також ідентифікаційного коду).

Оскільки наша гра триває до 6 очок і вже було надруковано завдання туру № 10, який може стати вирішальним, ми, пропонуючи заключне запитання № 11, наголошуємо, що наступні, тобто нові, раунди наших інтелектуальних «батлів» тепер будуть лише на сторінках «Цікавої газети на вихідні» і не дублюватимуться у «Волині-новій». Але ви, дорогі наші читачі, ще маєте шанс звернутися до листоноші й оформити передплату на «Цікаву газету» із лютого місяця. Обіцяємо: не прогадаєте! І зустрічатиметеся з нами знову ТРИЧІ на тиждень!

Запитання №11:
Він казав, що треба жити по-новому, знизити податки, зупинити інфляцію... Чи не нагадують вам когось ці слова? Але це не Петро Олександрович. Це птиця вищого польоту. І, звісно, не Віталій Кличко. Орел! І не співаючий ректор Михайло Поплавський... Але коли був юним орлом, як Михайло Михайлович, його теж обожнювали жінки. Спортсмен, не комсомолець, активіст, протестує красень і супермодник. Ще з молодих років міг обирати собі красунь, тому й славився тим, що з ним стрибали у гречку. Вона теж здалася йому одразу. Але потім взяла в свої оберти і нікого до нього не допустила, навіть залучала до цього «темні сили». І коли тільки починалась кар'єра, і коли вона закінчилась. Про таку жінку мріє кожен чоловік. А приготовлені нею супи — хоч він міг замовити найдорожчі страви на планеті — допомагали йому одужати...
Щодо обіцянок жити по-новому, знизити податки, зупинити інфляцію... Слова свого він дотримувався. Навіть пішов далі — і розвалив існуючий у світі паритет. Що теж обіцяв своїм людям. До речі, коли йому повідомили, що він нарешті став головним у країні орлів, цю звістку зустрів у чому мати народила...

Чиє фото ми заховаємо у гарбузі?
Слово-відповідь треба надіслати до 28 січня тільки у вигляді sms-повідомлення на номери: **0501354776 і 0672829775** (наприклад: «Відро», «Три яблука»).

Увага: з одного номера можна відправити лише одне sms! Цей номер і братиме участь у жеребкуванні у розігріш призівих 200 гривень, якщо правильних відповідей буде більше двох.

А ще спеціальний приз — 150 гривень — отримає той, хто в листі на поштову адресу (**43025, Луцьк, просп. Болі, 13**) чи електронну **tsikava.gazeta@gmail.com** найскрашше опише, як шукав чи шукали правильну відповідь.

SUDOKU

Правила нескладні: заповніть порожні клітинки цифрами від 1 до 9 так, щоб у кожному рядку і кожному стовпчику не було двох однакових цифр.

Склад Леонід МАНЧИНСКИЙ.

			4	2				
2	8	7				1		9
	5	4		8				3
7				9		5	1	
6						3	4	7
1	2							
			6	7				

Відповіді на кросворд SUDOKU, опублікований 12 січня

3	8	4	9	7	2	1	6	5
2	1	5	6	3	8	7	9	4
9	7	6	1	5	4	3	2	8
7	5	8	3	2	6	9	4	1
4	2	1	5	9	7	6	8	3
6	9	3	4	8	1	2	5	7
5	6	9	8	1	3	4	7	2
1	4	2	7	6	5	8	3	9
8	3	7	2	4	9	5	1	6

Відповіді — у наступному номері «Цікавої газети»

ВІДПОВІДІ НА ЧАЙНВОРД ВІД 12 СІЧНЯ

1-2. «Лучеськ». 2-3. Костел. 3-4. Луцьк. 4-5. «Красне». 5-6. «Егоїст». 6-7. Театр. 7-8. «Радянська». 8-9. Автозавод. 9-10. «Дарунок». 10-11. «Каприз». 11-12. Замок. 12-13. Клуб. 13-14. Бандера. 14-15. Адреналін. 15-16. Нова. 16-17. «Аделін». 17-18. «Нива». 18-19. «Акула». 19-20. «Авангард». 20-21. Дім. 21-22. Миколай.

Усміхніться!

;) :) :))

— Ну, що вирішили?
— Ні, не поїду, жінка дозволила вдома горілку пити.

;) :) :))

В ЦУМі чоловік несміливо підходить до жінки:
— Вибачте, скажіть, будь ласка, в який би відділ цього магазину ви пішли, маючи в гаманці зайвих 300 гривень?
— Мабуть, у відділ парфумів...
— Дякую! Побіжу шукати дружинку...
;) :) :))

— Куме! Ходіть допоможете мені корову з хліва винести, бо здохла, зараза! Дасть Бог, у вас здохне, то і я вам допоможу!

● ШПАРГАЛКА ДЛЯ ДВОХ

Це просте запитання врятувало мій шлюб

Автор бестселерів із США Ричард Пол Еванс (на фото), батько п'ятьох дітей, плачучи під душем після чергової сварки з дружиною, відкрив, як зійти зі шляху, що веде до розлучення. Ось як він написав про цей досвід

«Ми не були ідеальною парою. До того ж, що довше ми були одружені, то більше, здавалося, загострювалися відмінності між нами. Здобування слави й багатства не сприяло нашому шлюбу, а навпаки, навіть розпалювало наші проблеми...

Я був у промо-турі однієї книжки, коли конфлікт між нами досяг апогею. Ми влаштували брутальну сварку по телефону, а в кінці Кері кинула слухавку. Я сидів на самоті й відчував, як мене огортає гнів і розчарування. Я дійшов до ручки. Тоді я звернувся до Бога. Я збунтувався проти Нього! Не знаю, чи крик до Господа можна назвати молитвою, чи ні, але, так чи інакше, ніколи не забуду цього моменту. Під душем у готелі я кричав Богу, що мій шлюб був помилкою і що більше цього не витримаю. До того часу я утримувався від думки про розлучення, але страждання, на які приридало мене продовження шлюбу, були нестерпними. Не знав, що робити. Я не міг зрозуміти, чому шлюб із Кері був таким тяжким?

У глибині душі знав, що дружина — хороша людина. Я також був хорошою людиною. Чому ж тоді ми не могли порозумітися? Чому я одружився з людиною, яка так сильно відрізняється від мене? Чому вона не могла змінитися? Я кричав аж до втрати голосу й сил, а потім опустився на підлогу у ванній кімнаті, а з очей текли сльози.

Коли я був на самому дні відчаю, то на мене зійшло ясне натхнення. «Ти не можеш її змінити, Ріку. Ти можеш змінити тільки себе». Тоді я почав молитися: «Якщо я не можу змінити її, Боже, то зміни мене!»

Я молився до пізньої ночі. Молився наступного дня дорогою додому. Я молився, коли переступив поріг свого будинку і зустрівся з байдужою дружиною, яка ледь позирала на мене. Тієї ночі, коли ми лежали в ліжку за кілька сантиметрів одне від одного, хоча насправді між нами була прірва, знову з'явилося натхнення. Я знав, що робити!

Наступного ранку, повернувшись обличчям до Кері й запитав її: «Як я можу скрасити твій день?»

Кері поглянула на мене сердито: «Що?»

«Як я можу скрасити твій день?»
«Не можеш, — сказала вона. — Чому ти питаєш мене про це?»

«Тому що це важливо для мене, — мовив я. — Я просто хочу знати, що я можу зробити, щоб твій день став кращим».

Вона подивилася на мене і мовила з насмішкою: «Ти хочеш щось зробити? Прибери кухню».

Вона думала, що розілюся. А я замість того, щоб злитися, погодився. «Добре». Встав і прибрав кухню.

Наступного дня поставив їй те ж запитання: «Що я можу зробити, щоб скрасити твій день?»

Вона примружилася: «Прибери в гаражі».

«Тоді я звернувся до Бога. Я збунтувався проти Нього!»

Запитання, яке кожен, хто перебуває у постійних стосунках, повинен ставити своїй коханій людині, звучить так: «Що я можу зробити, щоб скрасити твій день?» Це і є любов.

Я зробив глибокий вдих. Мене чекав напружений день, знав, що вона навмисне дає мені таке завдання. Була спокуса вибухнути від злості, але замість цього, я сказав: «ОК».

Настав черговий ранок. «Що я можу зробити, щоб скрасити твій день?»

«Нічого, — сказала вона. — Нічого не можеш зробити. Будь ласка, припини мене запитувати».

«Вибач, — мовив, — але я не можу. Обіцяв собі. Що я можу зробити, щоб твій день став кращим?»

«Чому ти це робиш?»
«Тому що ти важлива для мене, — сказав їй, — і наш шлюб теж».

Наступного дня я знову запитав її про це. Щоранку ставив їй це запитання, аж другого тижня сталося диво.

Коли я знову запитав Кері, її очі наповнилися сльозами, а потім вона почала гірко плакати. Коли дружина вже могла говорити, то сказала: «Будь ласка, припини запитувати мене, про це. Проблема не в тобі, а в мені. Зі мною важко жити, не знаю, чому ти зі мною».

Я ніжно взяв її обличчя в долоні, щоб вона поглянула мені в очі. «Тому що я люблю тебе, — сказав я. — Що я можу зробити, щоб скрасити твій день?»

«Це я повинна тебе питати про це».

«Повинна, — мовив я. — Але не зараз. Поки що я повинен змінитися. Це дуже важливо для мене».

Вона поклати голову мені на груди. «Мені дуже шкода, що я така погана».

«Я люблю тебе», — сказав я.
«Я люблю тебе», — відповіла вона.

«Що я можу зробити, щоб скрасити твій день?»

Вона ніжно всміхнулася мені.

«Може, ми могли би провести деякий час разом?»

Я усміхнувся їй у відповідь. «Ні про що інше я і не мрію»...

Стіна, що нас розділяла, впала. Ми почали проводити конструктивні дискусії про те, чого ми хочемо від життя і як можемо зробити щасливими одне одного. Ні, ми не знайшли панацеї від наших проблем. Я не можу також сказати, що сварки зникли повністю з нашого життя, але змінився їхній характер. Вони не тільки стали рідшими, а й втратили свою колишню інтенсивність. Ми перекрили їм кисень, тому що вже не хотіли одне одного ранили.

Ми з Кері одружені понад 30 років. Я не тільки кохаю свою дружину, але й люблю її. Мені подобається бути з нею. Я хочу її. Потребую її. З численних розбіжностей, які нас раніше розділяли, ми черпаємо сили, а на ті, інші, тепер дивимось у правильних пропорціях. Ми навчилися піклуватися одне про одного, і — що найголовніше — нам хочеться це робити.

Шлюб важкий. Не менш важко виховувати дітей, підтримувати форму, писати книжки і робити багато інших важливих та гідних зусиль справ у житті. Мати того, хто супроводжує тебе на життєвому шляху, — дивовижний дар. Я побачив, що шлюб може бути ліками від наших власних недоліків. А вони є у кожного.

Згодом я зрозумів, що цей досвід був даний не тільки для нас, а мав також послужити іншим. Запитання, яке кожен, хто перебуває у постійних стосунках, повинен ставити своїй коханій людині, звучить так: «Що я можу зробити, щоб скрасити твій день?» Це і є любов. Заради цього запитання варто прокидатися кожного нового дня — як для того, щоб його почути, так і для того, щоб запитати».

Джерело: Credo.pro.

● ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

«Допоки ти поруч — я буду жива».

«Як ти зумів мене так приручити?»

Жіночий погляд

Оксана ПАХЛІОВСЬКА, письменниця, поетеса, культурологиня, лауреатка Національної премії України імені Тараса Шевченка (2010 рік — за книжку «Ave, Eurora»), живе і працює в Італії, донька Ліни Костенко

«Я ЛЮБЛЮ ТВОЇ КРОКИ...»

Я люблю твої кроки
у темних садах
де троянди густі
мов туман біля вікон
молодесенький місяць
і срібний наш дах
і неторканий смуток
родинних реліквій
Може все це приснилось
комусь і колись
цих садів нереальних
причараний подих
ти забутий навіки
ти рідний до сліз
я люблю твої кроки
у тиші по сходах
Ці троянди чекають
давно не тебе
хто там знає що їм
може й сто навіть років
Я люблю твої кроки
ніколи
ніде
я люблю твої кроки
люблю твої кроки
Я люблю твої кроки
нізвідки
вночі
в тім саду де немає
ні саду ні дому
але є ще ті сходи
і є ті ключі
лиш дверей не відчинить
ніхто і нікому

Безмежжя горизонтів.
Прадавній смисл
усіх людських нарч.
І за одним плечем у тебе — сонце.
За другим — ніч.

«Я УСМІХНУСЬ ТОБІ КРИЗЬ СЛЬОЗИ...»

Я усміхнусь тобі кризь сльози: їдь!
Бо профіль вітру вранішнього
строгий.
Твій корабель у гавані стоїть,
готовий до дороги.

А берег знов пустельний і нічий.
А чорна буря розправляє крила.
Але я сонце вишила вночі
на цих вітрилах.

Ти, може, не повернешся назад.
Далекий голос так співає тужно!
Твоя любов — як дзвін старих
балад —
гірка і відчайдушна.

З твоєї стихії немає вороття.
Моря шумлять, і холодно на світі.
Таких, як ти, чекають все життя
заради миті.

Весняний вітер зустрічей і втеч!
Покинеш дім. Любитимеш
чужинку.
Ти з тих, котрі цілують
спершу меч,
а потім — жінку.

«Я В ДОМІ ТВОЄМУ...»

Я в домі твоєму —
як птиця в грозу —
душа нерозп'ята і світ
без розбою.

І небо над нами, і зорі внизу, —
о, мить, о, хвилину побути
з тобою!

Цей світ збожеволів,
цей світ на краю, —
ти чуєш ревіння дев'ятого валу?
За брамою пекла, в якому раю
в сльозах я під ранок
тебе цілувала?

Хай світяться в тиші
спілучі слова,
і морок ніколи вже їх не поглине.
Допоки ти поруч — я буду жива.
Допоки ти любиш —
цей світ не загине.

«Ти з тих, котрі цілують спершу меч, а потім — жінку.»

«ЦЕ ІНША МУЗИКА ЗВУЧИТЬ...»

Це інша музика звучить.
Глуха гроза на клавії камінні.
Як ти зумів
мене так приручити?
Дерева сплять і площі безгомінні.
Ти близько так,
що вже тебе нема.
Пірнають зорі в темряву глибоку.
Це все ще літо?
Осінь? Чи зима?
Який на світі день
якого року?
Віки світань.